

آزمون ۷ از ۱۳

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی سنجش دوازدهم - مرحله چهارم (۱۳۹۸/۱۰/۲۷)

علوم تجربی (دوازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می‌باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون‌های آزمایشی سنجش و بهره‌مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون‌ها، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می‌گردد. از شما عزیزان دعوت می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

کanal تلگرام آزمون‌های آزمایشی سنجش @sanjesheducationgroup

فارسی و نگارش

.۱. گزینه ۳ درست است.

در مصراع دوم بیت سؤال، و الف) و ب) و ه) «طاق» سقف کوز (محدب) است، اما در مصراع اول بیت سؤال، و ج) و د) ضد جفت. [«طاق» معرب تک است]. (واژه‌نامه + صفحه ۶۵)

.۲. گزینه ۴ درست است.

واژه	معنی درست	ترفند طراح
کازیه	جاكاغذى	استفاده از جزء معنایی درست برای ساختن معنی نادرست
نشئه	سرخوشى	كاربرد معادل صفتی برای اسم [مصدر]
صبح	بامداد، ...)	كاربرد معادل معنایی مربوط به واژه هم‌ريشه
داعيه	ادعا	كاربرد معادل صفتی برای اسم [مصدر]

(واژه‌نامه + صفحه ۴۸)

.۳. گزینه ۱ درست است.

«مدام»، در این بافت، یعنی پیوسته، همیشه. (واژه‌نامه)

.۴. گزینه ۱ درست است.

املای درست	هم آوا	متشابه	قرینه ساختاری - مفهومی در متن
ثواب	صواب	-	ضایع شدن [← مفعول قاعدها به لحاظ نوع دستوری <u>اسم</u> است، نه صفت]
فرق	-	فراغ	درد
فرق	-	فِراغ	تمهید اسباب عیش ...
عاجل	آجل	-	دم غنیمت است
بحر	بهر	-	... + صخره + آسمان
از بهر	-	-	مجموعاً، يك حرف اضافه
صَخْرَه	-	-	... + بحر
امارات	عمارات	-	قرار گرفتن معنی در دایره مفاهیم حکومتی
غربت	قریت	-	رنج ...

.۵. گزینه ۴ درست است.

در ۱)، حجت گزاردنی (بیان کردنی) است. در ۲)، اجازه دادن؛ و ۴) [به حال خود] رها کردن باید صورت گذاردن داشته باشد، نه گزاردن. در ۳)، حق گزاردنی است [همچنان که در ۲) به درستی آمده است]

.۶. گزینه ۲ درست است.

حکم، مفهوماً، معطوفٌ عليه قصاصت.

.۷. گزینه ۳ درست است.

اساساً غزل اجتماعی محتوای غنایی ندارد، بلکه صرفاً به لحاظ شکلی شباهت‌هایی با غزل سنتی برقرار می‌کند. (صفحة ۲۷)

.۸. گزینه ۲ درست است.

فقط در ۲) جناس [تام] هست. میان «بار» و «بار». [بهتر از ما می‌دانید که «ش»، ضمیر متصل، جزء واژه نیست.]. اینجا میان «بار» اول (دفعه) و «بار» دوم (ثمره) جناس تام برقرار شده، در حالی که دومی، به تناظر «یک»، بیرون بافت، معنی دفعه دارد. در ۱)، «طاق» (← سقف کوز) و در ۴)، «آب» (← اعتبار)، به تضاد / تناظر «جفت» و «دریا» ایهام تناسب دارند. در ۳)، اولاً همبازی و بازی جناس ندارند؛ دلیلش روشن است و در شرح‌های پیشین بارها گفته‌ایم؛ ثانیاً، «بازی» [کردن] هم «لَعب» است، هم خود را باز (پرنده شکاری) انگاشتن!

۹.

گزینه ۴ درست است.

فقط یک تشبیه: تو [آن] مشت [ای] (هستی). و اگر از «ایهام» محتمل در «خموش»، احتیاطاً، صرف نظر کنیم، «جور گردون» و «مشت نواختن زمین بر فلک» و «ای دماوند» سه تشخیص به کار رفته در کل دو بیت هستند.

۱۰.

گزینه ۲ درست است.

تلمیح عبارت که پیداست: «بُوی جوی مولیان» و «بخارا». مفهوماً میان «ترقی» [شهری] و «زندگی» [روستایی]، و رها کردن و بال و پر گشودن تضاد هست. اما متناقض نمایی در کار نیست. عبارت جناس هم ندارد. ایهام و تشخیص نیز هم. اما «ترقی» را دست کم می‌توان مجاز از زندگی شهری گرفت؛ استعاره‌اش نیز همان است که تشبیه به کار رفته در آخرین جمله آشکارش می‌کند.

۱۱.

گزینه ۲ درست است.

(۱) «پرده» (نغمه) و «پرده» (حجاب) + «برید» و «درید». (۲): «نی» و «می». (۳): «نیست» ($\Leftarrow$ فعل اسنادی) و «نیست» (نایبود) + «باد» (جریان تند هوا) و «باد» (فعل دعایی اسنادی). (۴): «دور» و «تور» + «نیست» ($\Leftarrow$ فعل اسنادی) و «نیست» (= وجود ندارد $\Leftarrow$ فعل ناگذر).

۱۲.

گزینه ۴ درست است.

به شرح (۴) در پیشین دوباره نگاه کنید. [برای درک منطق حاکم بر طراحی سوالات ۱۱ و ۱۲ به خودارزیابی ۲ از صفحه ۲۰ کتاب رجوع کنید].

۱۳.

گزینه ۲ درست است.

قبلاً هم به تأکید تذکر داده بودیم: نمی‌توان بعد از كسره اضافه، بعد از حرف اضافه، یا قبل از نشانه مفعول «نهاد» داشت. [ضمیراً یاد بگیرید، ساختار و - به تبع آن - مفهوم همیشه در محدوده یک مصراع [مثلاً همین (۲)] یا حتی یک بیت کامل نمی‌شوند].

۱۴.

گزینه ۲ درست است.

فعل در صورت سؤال گذرا به متهم است؛ در (۱) و (۳) و (۴) ضمیرهای متصل متهم‌اند. حال آن که در (۲) -مفعول خواندن (= نامیدن) است.

۱۵.

گزینه ۳ درست است.

یادتان نرود! گونه مجھول هر جمله‌ای یک جزء اصلی از گونه معلوم خود کمتر دارد؛ ساختن: گذرا به مفعول $\Leftarrow$ جمله ۳ جزئی؛ ساخته شدن: ناگذر $\Leftarrow$ ۲ جزئی.

۱۶.

گزینه ۲ درست است.

(۲): مجموع [این] طبقه‌ای خاک (صفت پیشین مضافق‌الیه + مضافق‌الیه مضافق‌الیه). (۱) و (۴) وابسته ندارند، چون اساساً نمی‌شود مضافق‌الیه را وابسته صفت گرفت! (۳) هم - اگر خوب به ساختارش دقت کرده باشد - ممیز ندارد.

۱۷.

گزینه ۱ درست است.

(۱) و (۲) و (۴) نفی علم روز می‌کنند و ما را به «ماورا» بازمی‌خوانند؛ در (۱) پژمردن گل زیر انگشت‌های [علم تجربی] «تشريح» به شکل آلداه شدآن به علم عدديين قابل بازيابي است؛ بدین گونه، (۱) به نسبت (۲) و (۴) به عبارت سؤال نزديک‌تر است. [معنی «علم» در (۳) اساساً با معنی آن در (۱) متفاوت است؛ در (۳) «علم» دانش دین است].

۱۸.

گزینه ۴ درست است.

خود را [بر روی بام خانه] گذاشت (رها کردن) در (۴) عیناً همان مفهومی را به ذهن متبار می‌کند که دامن از دست رفتن در عبارت سؤال.

۱۹.

گزینه ۳ درست است.

(۴) و (۱) در قالب استفهام انکاری، و (۲) با تعامل ساختار و مفهوم نفی صبوری / شکیبايی می‌کنند. حال آن که (۳) صبر را مایه توفيق می‌داند.

۲۰. گزینه ۲ درست است.

قبل از این که به نادرستی ۲ بپردازیم، به ایهام «بو» در ۳) توجه کنید! اما ۲) همان را می‌گوید که «عین القضاة» در تمهیدات گفته؛ پاراگرافی در صفحه ۵۳ از کتاب درسی تان که با این عبارت آغاز می‌شود: «ای عزیز! پروانه قوت از عشق آتش خورد...».

۲۱. گزینه ۳ درست است.

۱) و ۴) از فضیلت قناعت می‌گویند. ۲) از بصیرت. عبارت سؤال و ۳) از بد فرجامی طمع.

۲۲. گزینه ۱ درست است.

در عبارت سؤال و ۱)، چشم زدن نشان از واهمه دارد؛ در ۲) نشان از حسد؛ در ۳) نشان از انتظار؛ در ۴) نشان از آگاه کردن کسی (= اشاره کردن به کسی درباره چیزی).

۲۳. گزینه ۲ درست است.

۳) صفاً و صفت می‌است. ۱) به زنگزدایی شراب از لوح دل اشاره دارد. ۲)، آشکارا، با بهره‌گیری از داستان پادشاهان، و ۴)، تلویحاً، به واسطه همان تلمیحات، [و به قرینه «کهنه»] به ناپایداری قدرت دنیوی اشاره دارند.

۲۴. گزینه ۳ درست است.

صورت سؤال و ۳) می‌گویند: «که بر و بحر فراخ است و آدمی بسیار».

۲۵. گزینه ۱ درست است.

در ۱) بر ضرورت فاش نشدن راز الهی تأکید می‌کند، نه «وحدت عناصر کائنات، در عین کثرت آنها».

عربی، زبان قرآن

۲۶. گزینه ۴ درست است.

تکسیر الأصنام—>شکستن بت‌ها (رد گزینه‌های ۲ و ۳)—أن يُبَيِّن—>روشن کند (رد سایر گزینه‌ها) - الصَّنَم—>بت (رد سایر گزینه‌ها) - لَا يَفْعُلْ شَيْئًا—>کاری انجام نمی‌دهد (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

۲۷. گزینه ۱ درست است.

عليك أَن لاتَّسِبَ—>نباید دشنام بدھی، بر تو لازم است که دشنام ندھی (رد گزینه‌های ۳ و ۴)—فَتُكْسِبَ(فعل مجھول)—>به دست می‌آید، به دست آورده می‌شود(رد گزینه‌های ۳ و ۴)—العاوَةُ الَّتِي تُسْبِبُهَا أَنْتَ—>دشمنی که تو باعث آن هستی(رد گزینه‌های ۲ و ۳)

۲۸. گزینه ۲ درست است.

كان ... النَّاس—>مردم ... بودند (رد گزینه ۳)—النَّاس—>مردم (رد گزینه ۴) —النَّبِيُّين—>پیامبران را (رد سایر گزینه‌ها) - مُبَشِّرِين—>بشرات دهنده « قید حالت است» (رد سایر گزینه‌ها)

۲۹. گزینه ۳ درست است.

نَزَّلَ—>نازل کرد (رد گزینه ۱) —النَّبِيَّ—>پیامبر (رد گزینه ۲) —يَقِع—>قرار دارد (رد گزینه‌های ۱ و ۴) —قَمَةُ جَبَلِ التَّوْر—>قله کوه نور (رد گزینه ۲)

۳۰. گزینه ۱ درست است.

أَدَاء—>اجام (رد گزینه ۴) —الواجباتُ الَّتِي—>تکلیف‌هایی که (رد گزینه ۳) —لا طاقة لَنَا بِه—>هیچ توانش را نداریم(رد سایر گزینه‌ها)

۳۱. گزینه ۴ درست است.

سمكة السَّهْم—>ماهی تیرانداز (رد گزینه ۳) —ثُحُب—>دوست دارد (رد گزینه ۲) —أَن تَأْكُلَ—>بخورد (رد گزینه ۲) —فریستها شکارش (رد گزینه‌های ۱ و ۲) —حَيَّة—>زنده « قید حالت» (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

۳۲. گزینه ۲ درست است.

ترجمه صحیح سایر گزینه‌ها ۱- قوی ترین مردم کسی است که به آسانی بر خشم خود پیروز شود. ۳- افتخار به دودمان پسندیده نیست پس مردم فقط از تکه گلی آفریده شده‌اند. ۴- این دو دختر (این دخترها) یک گردش علمی در اینترنت انجام دادند.

۳۳. گزینه ۳ درست است.

ترجمه درست عبارت → پس با تعجب از آن دو (آن‌ها) پرسیدم : ای پدر و مادرم! چرا گریه می‌کنید.

۳۴. گزینه ۱ درست است.

نتوانست → ماستطاعت، لم تستطع (رد گزینه ۴) - بالا برود → صعود ، آن تصعد (رد گزینه ۳) - کوه → الجبل (رد گزینه ۲) - پایش → رجلها (رد گزینه‌های ۴ و ۲) - درد می‌کرد → تؤلمها « با تأثیر از فعل کانت عبارت قبل به صورت ماضی استمراری ترجمه شده است ، کان + مضارع → ماضی استمراری (رد گزینه ۳)

۳۵. گزینه ۴ درست است.

ترجمه آیه → حق آمد و باطل از بین رفت.

با توجه به ترجمه آیه مفهوم نابودی باطل و حکومت حق مورد نظر است.

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- هرگاه حضرت مهدی « عج » بیاید حکومت باطل از بین می‌رود. ۲- در نهایت حق و حقیقت در جهان پیروز خواهد شد. ۳- خداوند به مسلمانان مژده می‌دهد که حق بر باطل چیره می‌شود. ۴- حق را از اهل باطل بگیرید.

ترجمه درک مطلب :

اسب حیوانی نجیب است. انسان از عصر حجر آن را شناخت. برای کشاورزی، حمل و نقل و غیرآنها به کار گرفته می‌شود و انواع گوناگونی دارد. از نظر شکل، اندازه، سرعت و استقامت بسیار متفاوت است، از جمله آنها : اسب عربی و اسب اصیل بین عربی و انگلیسی . اسب‌ها رنگ‌های زیادی دارند و از مشهورترین رنگ‌های پیشانی، قهوه‌ای، بور، قرمز، عسلی، سیاه و سفید و... است یکی از خصوصیات زیبایی و محسن اسب‌ها، وجود سفیدی در قسمت جلو (پیشانی) و درشتی چشمان و پهنه بودن پیشانی و صاف بودن پشت و قوس گردن و قدرت عضلات است. این اسب‌ها از آسیا آورده شده بودند، جایی که آسیایی‌ها اعتقاد دارند که آنها اولین کسانی بودند که با آن‌ها انس گرفتند. (آن‌ها را اهلی کردند) سپس آن را به چین و آسیای صغیر و اروپا و سوریه و کشورهای عربی و مصر منتقل کردند.

۳۶. گزینه ۴ درست است.

از متن می‌توان دریافت که اسب فقط برای کشاورزی و سوارکاری استفاده نمی‌شود بلکه قید «غیرها» دلالت بر استفاده‌های دیگری نیز دارد.

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- از زمان‌های قدیم در خدمت انسان بود. ۲- کسانی که در آسیا زندگی می‌کنند معتقدند که برای اولین بار از آنجا آورده شده است. ۳- گونه‌ها و رنگ‌های زیادی دارد. ۴- فقط برای کشاورزی و سوارکاری استفاده می‌شود.

۳۷. گزینه ۳ درست است.

با توجه ذکر واژه «سعه‌العینین» می‌توان دریافت که اسب چشمان درشتی دارد.

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- اولین کسانی که اسب‌ها را پرورش دادند، اهل مصر بودند. ۲- اسب از آسیای صغیر به اروپا منتقل شد. ۳- اسب چشم‌های بزرگی دارد. ۴- اسب فقط شش رنگ دارد.

۳۸. گزینه ۱ درست است.

در متن « تفاوت بیشتر » در خصوصیات اسب ذکر نشده است.

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- اسب‌ها از نظر شکل و اندازه تفاوت بیشتری نسبت به رنگ دارند. ۲- انسان از زمان قدیم اسب را شناخته بود و آن را پرورش داده بود. ۳- ساکنان آسیا اسب را به سرزمین‌های دیگر منتقل کردند. ۴- اسب جلوه‌هایی در زیبایی و حسن دارد از جمله پهنه بودن پیشانی.

۴۹. گزینه ۳ درست است.

پُستخدَم— فعل مضارع - للمفرد المذَكَر - مزيد ثلاثة بزيادة ثلاثة أحْرُف و مصدره «استخدام» - مجہول / فعل و فاعله مخدوف و الجملة فعلية

۴۰. گزینه ۲ درست است.

نقْلَو— فعل ماضٍ - للجمع المذَكَر - مجرّد ثلاثة - معلوم / فعل و مفعوله ضمير «ها»

۴۱. گزینه ۴ درست است.

الصَّغْرِي— اسم التفضيل - للمفرد المؤنث - معرف بـأَل / صفة لموصوفها «آسيا»

۴۲. گزینه ۲ درست است.

يُرَى— يَرَى (فعل معلوم است به معنای «می‌بیند») — يَتَظَاهِر— يَتَظَاهِرُ (مضارع باب تقاعُل بـر وزن يتقاعَلْ)
ترجمه گزینه‌ها → ۱- دانش آموزان شروع به حرف زدن به صورت پنهانی درمورد سؤالات امتحان کردند. ۲- هنگامی که دانش آموز تنبیل مادرش را می‌بیند ظاهر به بیماری می‌کند. ۳- از آنچه نمی‌خوریم نباید به نیازمندان بدھیم. ۴- کاش انسان همه بت‌هایی را که در زندگی پیرامونش هستند، بشکند.

۴۳. گزینه ۴ درست است.

يَتَأَكَّد— يَتَأَكَّدُ « مضارع باب تقاعُل بـر وزن يتقاعَلْ است »- فَرَاحَه— فِرَاحَه (جمع فَرَخ)

ترجمه گزینه‌ها → ۱- ما باید با مردم با اخلاق خوب رفتار کنیم. ۲- استاد، شاگردان قدیمی اش را به یاد نیاورد. ۳- تراکتور، ماشینی است که آن را برای کار در مزرعه به کار می‌بریم. ۴- پرنده از فریب دشمن و نجات زندگی جوجه‌هایش مطمئن می‌شود.

۴۴. گزینه ۳ درست است.

لَكَ— بـرای رفع ابهام عبارت قبل خود می‌آید.

ترجمه گزینه‌ها → ۱- پروردگارا در دنیا و در آخرت به ما نیکی بده. ۲- گفت می‌دانم که خدا بر هر چیزی تواناست. ۳- پس این روز رستاخیز است ولی شما نمی‌دانستید. ۴- بـی‌گمان، قرآن را به زبان عربی قرار دادیم امید است شما خردورزی کنید.

۴۵. گزینه ۱ درست است.

صورت سؤال یعنی عبارتی که مرجع حال ، فاعل است مشخص شود. (المترججون : فاعل)

مرجع حال در سایر گزینه‌ها → ۱- الإنسان : نائب فاعل ۲- الطَّلَاب : مفعول ۳- دروس : مفعول

ترجمه گزینه‌ها → ۱- تماسچیان با شادی تیم برندخ خود را تشویق می‌کنند. ۲- و انسان ضعیف آفریده شده است. ۳- دانش آموزان را نشسته در اتاق دیدم. ۴- دو دانش آموز درس‌هایشان را در حالیکه سخت است می‌خوانند.

۴۶. گزینه ۳ درست است.

لاء نفي جنس بر سر اسم نکره می‌آيد و معنای «هیچ» می‌دهد.

ترجمه گزینه‌ها → ۱- شعر را حفظ کردم نه نثر. ۲- دوست تو کسی است که به تو راست بگوید نه کسی که تو را تایید کند. ۳- هیچ یادگیری همراه تنبیل نیست. ۴- برای خودم سودی ندارم و نه زیانی جز آنچه خدا بخواهد.

۴۷. گزینه ۴ درست است.

«أَنَّ» دو عبارت را به هم پیوند می‌دهد و میان آن دو ارتباط برقرار می‌کند.

ترجمه گزینه‌ها → ۱- بـی‌گمان سنت این است که مرد همراه میهمانش تا در خانه بیرون برود. ۲- خرافات در دین‌های مردم زیاد شده بود ولی خدا آن‌ها را بیهوده و پوج رها نکرد. ۳- خشم مگیر زیرا خشم مایه تباھی است. ۴- ما باید بدانیم که داد و ستد واژگان در میان زبان‌ها آن‌ها را پریار می‌گرداند.

۴۸. گزینه ۳ درست است.

تصحیح غلط‌های گزینه‌ها ← قانعاً ← قانعه (مرجع حال «المؤمنة» مفرد مؤنث است) ۲- و مبتسمنی → مبتسمنی (واو حالیه حذف می‌شود زیرا برای جمله حالیه می‌آید یعنی «واو + مبتدا + خبر») ۴- مسروراً ← مسرورین (مرجع حال «محمد و سعید» منتهی مذکور است)

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- مؤمن در دنیا با قناعت زندگی می‌کند. ۲- بازیکنان ایرانی لبخند زنان از مسابقه برگشتند. ۳- دیر به مدرسه رسیدیم. ۴- محمد و علی را شاد دیدم.

۴۹. گزینه ۱ درست است.

لعل ← برای رجاء (امید به وقوع فعل) می‌آید.

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- امید است خواهرم در امتحان کنکور قبول شود. ۲- کاش ثروتمندان به نیازمندان کمک کنند. ۳- آیا پاداش نیکی است. ۴- پس صبر کن زیرا وعدهی خداوند حق است.

۵۰. گزینه ۳ درست است.

مبشرین ← حال

در گزینه‌های دیگر: ۱- مُكَسَّرَة ← صفت ۲- مُخْضَرَة ← خبر فعل ناقص «تصبح» ۴- فَلَاحَا ← مفعول

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- مردم بت‌های شکسته شده‌ای را دیدند. ۲- از آسمان آبی فرو فرستاد پس زمین سبز می‌شود. ۳- پیامبران، مردم را بشارت دهنده و بیم دهنده هدایت می‌کردند. ۴- کشاورزی را در مزرعه‌اش دیدم که کار می‌کرد.

دین و زندگی

۵۱. گزینه ۱ درست است.

انسان حال آگاه دائمًا سایه لطف و رحمت خدا را احساس می‌کنند و خود را نیازمند عنایات پیوسته او می‌دانند، هر چه معرفت انسان به خود و رابطه‌اش با خود بیشتر شود، نیاز به او را بیشتر احساس و ناتوانی و بندگی خود را بیشتر ابراز می‌کند، برای همین است که پیامبر گرامی ما، با آن مقام و منزلت خود در پیشگاه الهی، عاجزانه از خداوند می‌خواهد که برای یک لحظه هم، لطف و رحمت خاصش را از او نگیرد و او را به حال خود واگذار نکند: ﴿اللهم لا تكلني الى نفسى طرفة عين ابدا﴾: «خدایا هیچ گاه مرا چشم به هم زدنی به خودم و مگذار (ص ۱۰ و ۱۱ درس ۱ دوازدهم)

۵۲. گزینه ۲ درست است.

«محکم بودن دیوار» و بیزگی دیوار است و تقدير است و «اجرا و پیاده کردن» اشاره به قضای الهی دارد و عبارت شریفه «لا الليل سابق النهار»: پیشی نگرفتن شب بر روز، مؤید تقدير الهی است. (ص ۵۷ و ۵۸ و ۵۹ درس ۵ دوازدهم)

۵۳. گزینه ۳ درست است.

یکی از راههای تقویت اخلاق، افزایش معرفت و شناخت نسبت به خداوند میان معرفت به خداوند و ایمان به وجود دارد، همچنین ارتباط دقیقی میان ایمان به خدا و اخلاق سزاوار است، بنابراین هر قدر که معرفت ما به خداوند بیشتر شود به افزایش درجه اخلاق کمک خواهد کرد، پس خوب است ساعاتی را صرف تفکر در آیات و نشانه‌های الهی کنیم تا بیشتر دریابیم که؛ آفرینش همه تنبیه خداوند دل است / دل ندارد که خداوند اقرار. این همه نقش عجب بر در و دیوار وجود / هر که فکرت نکند نقش بود بر دیوار. (ص ۴۵ و ۴۶ درس ۴ دوازدهم)

۵۴. گزینه ۴ درست است.

امام صادق (ع) می‌فرماید: «هنگامی که خداوند خیر بنده‌اش را بخواهد، اگر بنده گناهی مرتکب شود او را گوشمالی می‌دهد تا به یاد توبه بیفتند و هنگامی که شر بنده‌اش [بنده‌ای که غرق گناه شده است] را بخواهد، بعد از انجام گناه، نعمتی به او می‌بخشد تا استغفار را فراموش کند و به راه خود ادامه دهد، این همان است که خداوند فرموده: ﴿ستدرجهم من حيث لا يعلمون﴾: «به تدریج گرفتار عذابشان خواهیم کرد. از آن راه که نمی‌دانند» (ص ۶۸ و ۷۵ درس ۶ دوازدهم)

۵۵. گزینه ۴ درست است.

در بخشی از آیه ۱۶ سوره رعد می‌خوانیم: ﴿... ام جعلوَّه شرکاء خلقوا كخلقه فَتَسَابَهُ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ قَلَّ أَنْ شَاءَ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّار﴾: «یا آنها شریک‌هایی برای خدا قرار داده‌اند که [آن شریکان هم] مثل خداوند آفرینشی داشته‌اند و در نتیجه [این دو] آفرینش بر آنان مشتبه شده است [و از این رو شریکان را نیز مستحق عبادت دیده‌اند] بگو خدا آفریننده هر چیزی و او یکتای مقتدر است.» (ص ۲۲ و ۲۳ درس ۲ دوازدهم)

۵۶. گزینه ۳ درست است.

انسان همواره بر سر دو راهی بندگی خداوند و بندگی هوای نفس و شیطان قرار دارد و زندگی صحنه انتخاب یکی از این دو راه است، آن کس که راه توحید را برمی‌گزیند و در پی آن اندیشه، دل و عمل خوبیش را برای رضای حضرت دوست قرار می‌دهد، خطراتی او را تهدید می‌کند و احتمال انحراف از توحید برای او هست، لذا پیامبر(ص) در این حدیث درباره این موضوع می‌فرماید: «راهیابی شرک به دل ...» پس باید ببینیم چگونه از حرم دل پاسبانی کنیم تا آفت شرک به آن راه نیابد و عمل ما خالص برای خداوند انجام شود. (ص ۴۳ درس ۴ دوازدهم)

۵۷. گزینه ۳ درست است.

امیرالمؤمنین(ع) با رفتار و سپس گفتار خود، نگرش صحیح خود از قضا و قدر را نشان داد و به آن شخص و دیگران آموخت که اعتقاد به قضا و قدر، نه تنها مانع تحرک و عمل انسان نیست بلکه عامل و زمینه‌ساز آن است. (ص ۵۹ درس ۵ دوازدهم)

۵۸. گزینه ۴ درست است.

هر کدام از ما خودمان را مسئول کارهای خود می‌دانیم، به همین جهت آثار و عواقب عمل خود را می‌پذیریم و اگر به کسی زیان رسانده‌ایم آن را جبران می‌کنیم، عهدها (عهود) و پیمان‌ها نیز بر همین اساس استوارند، بنابراین، اگر کسی پیمان‌شکنی کند و مسئولیتش را انجام ندهد خود را مستحق مجازات می‌داند (مسئولیت‌پذیری) مولوی در این باره می‌سراید:

هیچ گویی سنگ را فردا بیا / ور نیایی من دهم بد را سزا؟

هیچ عاقل مر کلوخی را زند؟ / هیچ با سنگی عتابی کس کند؟

(ص ۵۴ درس ۵ دوازدهم)

۵۹. گزینه ۲ درست است.

در آیه سوم سوره توحید می‌خوانیم: ﴿لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُوْلَدْ﴾: «نه زاییده و نه زاده شده است» که بیانگر پدیده نبودن خداوند متعال است و عبارت شریفه ﴿كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ﴾: «او همواره دست‌اندرکار امری است» نشانگر ربویت الهی است. (ص ۷ و ۱۰ و ۲۲ درس ۱ و ۲ دوازدهم)

۶۰. گزینه ۱ درست است.

پروردگار رحمت را بر خود واجب کرده است یعنی حتی آنجا که خداوند بر کسی سخت می‌گیرد، باز هم از دریچه لطف و رحمت است؛ مانند مادری که بر فرزندش سخت می‌گیرد و یا در مواردی که او را تنبیه می‌کند تا او را از اشتباه باز دارد و به هیچ وجه قصد انتقام‌گیری از فرزند خود را ندارد از همین جهت راه بازگشت گناهکار به خدا همیشه باز است و این سنت «سبقت (پیشی گرفتن) رحمت بر غصب» است و یکی از جلوه‌های سنت توفیق الهی، نصرت و حمایت و هدایت الهی به دنبال تلاش و مجاهدت (سعی و تلاش) است. (ص ۷۳ درس ۶ دوازدهم)

۶۱. گزینه ۳ درست است.

امتحان خداوند علیم برای آگاه شدن و علم به درون و باطن انسان‌ها نیست بلکه برای رشد دادن و به ظهور رساندن استعدادها و نشان دادن تمایلات درونی افراد است و آیه شریفه ﴿وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لِنَهَيْنَاهُمْ سَبَلَنَا...﴾ یکی از جلوه‌های توفیق را بیان می‌کند و آن عبارت است از: نصرت و هدایت الهی به دنبال تلاش و مجاهدت است خداوند انسان تلاشگر و مجاهد را حمایت می‌کند، دست او را می‌گیرد و با پشتیبانی خود به پیش می‌برد ﴿لِنَهَيْنَاهُمْ سَبَلَنَا﴾ (ص ۶۷ و ۷۰ و ۷۲ درس ۶ دوازدهم)

۶۲. گزینه ۱ درست است.

انسان موحد می‌کوشد تمایلات درونی و تصمیم‌ها و فعالیت‌های خود را در جهت خواست و رضایت الهی قرار دهد، انسان موحد همواره انسانی امیدوار و در مقابل سختی‌ها و مشکلات صبور و استوار است و آنها را زمینه موفقیت‌های آینده‌اش قرار می‌دهد.
(ص ۳۲ درس ۳ دوازدهم)

۶۳. گزینه ۲ درست است.

خداؤند این گونه تقدير کرده است که انسان کارهایش را «با اختیار انجام دهد» و کسی نمی‌تواند از اختیار که ویژگی ذاتی است، فرار کند (غیرممکن)، حتی اگر بخواهد آن را انکار کند و از آن فرار کند باز هم این کار اختیاری بوده، چون همین کار را با خواست و اراده خود انجام داده است خداوند، درباره تقدير الهی و این قانونمندی تخلفناپذیر و استوار مثالی می‌زند و می‌فرماید: ﴿لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي إِنْ تَدْرِكُ الظَّمْرُ وَ لَا أَلَيْلٌ سَابِقُ النَّهَارِ وَ كُلُّ فِي فَلَكٍ يَسْبُحُون﴾ «نه خورشید را سرد که به ماه برسد و نه شب به روز پیشی جوید، و هر یک در مداری در گردشند». (ص ۵۸ و ۵۹ درس ۵ دوازدهم)

۶۴. گزینه ۲ درست است.

با توجه به آیه شریفه ﴿إِنَّ اللَّهَ رَبِّيْ وَ رَبِّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ﴾ انسانی که خداوند را به عنوان تنها خالق جهان پذیرفته و ایمان دارد که او پروردگار هستی است (تدبیرکننده و هدایتکننده)، رفتاری متناسب با این اعتقاد خواهد داشت و جهت زندگی خود را خدا قرار خواهد داد چنین انسانی در مسیر «توحید عملی» حرکت می‌کند ﴿فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ﴾ (ص ۳۱ و ۳۲ درس ۳ دوازدهم)

۶۵. گزینه ۴ درست است.

قرآن کریم در آیه ۱۷۸ سوره آل عمران می‌فرماید: ﴿وَ لَا يَحْسِنُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّمَا نَعْلَمُ لَهُمْ لِيَزِدَادُوا إِثْمًا...﴾ «آنان که کافر شدند، تصور نکنند که اگر به آنان مهلت می‌دهیم به نفع آنهاست، فقط [به این خاطر] به آنان مهلت می‌دهیم تا بر گناهان خود بیفزایند...» و براساس آیه شریفه ﴿وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَرِيهِمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ وَ أُمْلَى لَهُمْ أَنْ كَيْدِي مُتَّيِّن﴾: «و کسانی که آیات ما را تکذیب کردند به تدریج گرفتار عذابشان خواهیم کرد از آن راه که نمی‌دانند و به آنها مهلت می‌دهیم همانا تدبیر من استوار است». (ص ۶۷ و ۶۸ درس ۶ دوازدهم)

۶۶. گزینه ۴ درست است.

با توجه به آیه شریفه: ﴿وَ مِنَ النَّاسِ مَنْ يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حُرْفٍ فَانِ اصَابَهُ خَيْرٌ أَطْمَانٌ بَهْ وَ انِ اصَابَهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلَى وَجْهِهِ خَسِيرٌ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ ذَلِكُ هوَ الْخَسْرَانُ الْمُبِين﴾: «از مردم کسی هست که خدا را بـ یک جانب و کناره [تنها به زبان و هنگام وسعت و آسودگی] عبادت می‌کند پس اگر چیزی به او رسد، دلش به آن آرام می‌گیرد و اگر بلایی به او رسد، از خدا رویگردان می‌شود این همان زبان آشکار است» زیان کاری در دنیا و آخرت ﴿خَسِيرُ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَة﴾ همان زیان آشکار است ﴿الْخَسْرَانُ الْمُبِين﴾ و علت (متبع) به درستی نگرفتن دشمن در عبارت قرآنی ﴿قَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءُوكُمْ مِنَ الْحَقِّ﴾ «حال آنکه آنان به دین حقی که برای شما آمده است، کفر ورزیده است مذکور است.» (ص ۳۴ و ۳۵ درس ۳ دوازدهم)

۶۷. گزینه ۳ درست است.

اگر جهاتی را در نظر بگیریم که هیچ گونه تقدير و اندازه‌ای بر پدیده‌های آن حاکم نباشد، جهانی خواهد که جایی برای اراده و اختیار انسان وجود ندارد و اصلاً چنین جهانی معنا ندارد و نمی‌تواند واقعیت خارجی پیدا کند و جهانی است که دارای بـ نظمی و هرج و مرج حرکت به سوی نابودی است. (ص ۵۹ درس ۵ دوازدهم)

۶۸. گزینه ۲ درست است.

این بیت اشاره دارد به اینکه: «باید ببینیم چگونه از حریم دل پاسبانی کنیم تا آفت شرک به آن راه نیابد و عمل ما خالص برای خداوند انجام شود. (ص ۴۳ درس ۴ دوازدهم)

۶۹. گزینه ۳ درست است.

افزایش خودشناسی (علت) ← درک بیشتر فقر و نیاز (علت) ← افزایش بندگی (معلول) ← (معلول)

افزایش خودشناسی علت درک بیشتر فقر و نیاز است، پس درک بیشتر فقر و نیاز معلول (تابع) خودشناس (خویشتن‌شناسی)

است و درک بیشتر فقر و نیاز خود (علت = متبوع) افزایش عبودیت و بندگی است. (ص ۱۰۰ درس ۱ دوازدهم)

۷۰. گزینه ۴ درست است.

آیه شریفه «یسأله من فی السماوات و الارض کلّ یوم هو فی شأن»: «هر آنچه در آسمان و زمین است، پیوسته از او درخواست می‌کند او همواره دست‌اندرکار امری است» مؤید احتیاج دائمی و مداوم در پیدایش و بقاست. و آیه شریفه ﷺ نور السماوات و الارض...: «خداؤند نور هستی است، یعنی تمام موجودات «وجود» خود را از او می‌گیرند و به همین جهت هر چیزی، در این جهان بیانگر وجود خالق و آیه‌ای از آیات الهی محسوب می‌شود، در واقع هر موجودی در حد خودش تجلی بخش خداوند و نشانگر حکمت، قدرت، رحمت و سایر صفات الهی است (ص ۱۰ و ۱۱ درس ۱ دوازدهم)

۷۱. گزینه ۱ درست است.

هر عملی از دو جزء تشکیل شده است اول نیت که به آن هدف یا قصد نیز می‌گوییم دوم شکل و ظاهر عمل، قصد و نیت به منزله روح عمل است (حسن فاعلی) و شکل عمل نیز در حکم بدن و کالبد آن روح می‌باشد (حسن فعلی) بنابراین عمل بدون نیت، کالبد بی‌جانی بیش نیست لذا شرط اول هر عملی «حسن فاعلی» است. (ص ۴۴ درس ۴ دوازدهم)

۷۲. گزینه ۴ درست است.

عقیده به توانایی پیامبر اکرم (ص) و اولیای دین (ع) در برآوردن حاجات انسان (مانند شفا دادن) وقتی موجب شرک است که این توانایی را از خود آمها و مستقل از خدا بدانیم اما اگر این توانایی را صرفاً از خدا و انجام آن را با درخواست اولیا از خداوند و به اذن خدا بدانیم عین توحید است و از این جهت مانند اثر شفابخشی داروست که خداوند به آن بخشیده و این موضوع اشاره به توحید در ربویت دارد که در عبارت شریفه «و هو ربّ كل شئ» مشهود است. (ص ۲۰ و ۲۴ درس ۲ دوازدهم)

۷۲. گزینه ۱ درست است.

یکی از راههای تقویت اخلاق، «راز و نیاز (نیایش) با خداوند و کمک خواستن (استمداد) از او» است نیایش و عرض نیاز به پیشگاه خداوند و یاری جستن از او برای رسیدن به اخلاق، غفلت از خداوند را کم می‌کند، محبت او را در قلب تقویت می‌سازد (قوم می‌بخشد) و انسان را از کمک‌های الهی بهره‌مند می‌نماید و مقاومت در برابر دام‌های شیطان نیازمند روی آوردن (اقبال) به پیشگاه الهی و پذیرش خالصانه فرمان‌های اوست. (ص ۴۷ و ۴۸ درس ۴ دوازدهم)

۷۴. گزینه ۲ درست است.

طبق آیه شریفه ﷺ و من النّاسُ مَن يَعْبُدُ اللّهَ عَلَى حِرْفٍ فَإِنَّ اصَابَهُ خَيْرٌ أَطْمَأْنَ...: «از مردم کسی هست که خدا را بر یک جانب و کناره‌ای [تنها به زبان و هنگام وسعت و آسودگی] عبادت و بندگی می‌کند پس اگر خیری به او رسد، دلش به آن آرام می‌گیرد...» و طبق آیه شریفه ﷺ یا ایها الذین امنوا لا تَخْذُوا عَذَّوْيَ وَ عَدُوكُم اولیاء تلقون اليهم بالمؤْدَةِ وَ قد كفروا بما جاءكم من الحق...: «ای کسانی که ایمان آورده‌اید دشمن من و دشمن خودتان را دوست نگیرید [به گونه‌ای که] با آنان مهربانی کنید حال آنکه آنان به دین حقی که برای شما آمده است، کفر ورزیده‌اند و علت دوستی نگرفتن «قد كفروا بما جاءكم من الحق» است. (ص ۳۴ و ۳۵ درس ۳ دوازدهم)

۷۵. گزینه ۱ درست است.

حدیث مذکور درباره سنت «تأثیر اعمال انسان در زندگی او» است، لذا با آیه شریفه: ﷺ وَ لَذَا بِآيَةِ شَرِيفَةِ: «ولو انَّ أَهْلَ الْفَرِيْضَةِ آمْنُوا وَ انْقَوْلَفْتُهُنَا عَلَيْهِمْ بِرَكَاتِ مِنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ وَ لَكُنْ كَذَّبُوا فَاخْذُنَاهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ»: «و اگر مردم شهرها ایمان آورده و تقوا پیشه می‌کردند، قطعاً برایشان می‌گشودیم برکاتی از آسمان و زمین ولی تکذیب کردند، پس آنان را گرفتار ساختیم به [کیفر] آنچه مرتکب می‌شدند» ارتباط مفهومی دارد زیرا این آیه نیز به همین سنت اشاره دارد. (ص ۶۸ و ۷۶ درس ۶ دوازدهم)

معارف و اقلیت‌های دینی

۵۱. گزینه ۱ درست است.
امتیاز انسان نسبت به سایر موجودات در تکامل زیستی است. درس ۱ سوم
۵۲. گزینه ۲ درست است.
انسان‌شناسی بیانگر اختیار نداشتن انسان و تحت تأثیر جبر قرار گرفتن است. درس ۱ سوم
۵۳. گزینه ۳ درست است.
جهان‌بینی آن مادی و الحادی است. درس ۱ سوم
۵۴. گزینه ۴ درست است.
از نظر مادی‌گرایان، فرق اساسی در پیچیده بودن ارگانیسم انسان است. درس ۱ سوم
۵۵. گزینه ۴ درست است.
ناآگاهانه و نااموخته بودن، از ویژگی‌های غراییز در ابتدای تولد انسان است. درس ۲ سوم
۵۶. گزینه ۳ درست است.
غراییز برای حفظ بقای زندگی طبیعی ضروری است. درس ۲ سوم
۵۷. گزینه ۳ درست است.
..... به کلیه تمایلات فطری و طبیعی اعم از نیازهای حیوانی اطلاق می‌شود. درس ۲ سوم
۵۸. گزینه ۴ درست است.
بر مبنای اختیار صورت می‌گیرد. درس ۲ سوم
۵۹. گزینه ۲ درست است.
بیانگر جبر بیرونی است. درس ۳ سوم
۶۰. گزینه ۱ درست است.
تابع جبر تاریخ است. درس ۳ سوم
۶۱. گزینه ۳ درست است.
شرایط اقتصادی ساخته ایدئولوژی است. درس ۳ سوم
۶۲. گزینه ۱ درست است.
از دیدگاه مارکسیسم، امتیاز انسان نسبت به حیوان در ابزارسازی او است. درس ۳ سوم
۶۳. گزینه ۲ درست است.
بیانگر سرسپردگی در برابر خداوند است. درس ۴ سوم
۶۴. گزینه ۲ درست است.
كمال محض به دنبال دارد. درس ۴ سوم
۶۵. گزینه ۴ درست است.
از ایمان به خداوند سرچشمۀ می‌گیرد و لازمه آن جمع نشدن رذایل اخلاقی با فضایل اخلاقی در یک جا می‌باشد. درس ۴ سوم
۶۶. گزینه ۴ درست است.
ریشه همه مفاسد اخلاقی و آلودگی‌ها، خودخواهی انسان است. درس ۴ سوم
۶۷. گزینه ۳ درست است.
تعلیم و تربیت، وسیله رستگاری و سعادت انسان می‌باشد. درس ۵ سوم
۶۸. گزینه ۲ درست است.
پارسایی نیرویی است درون آدمی که او را از ارتکاب به عمل ناشایست باز می‌دارد. درس ۵ سوم

۶۹. گزینه ۳ درست است.

در بینش ماده گرایانه، بدون در نظر گرفتن ایمان، اصالت به عمل داده می‌شود. درس ۵ سوم

۷۰. گزینه ۴ درست است.

اعتقاد به معاد تشکیل می‌دهد. درس ۵ سوم

۷۱. گزینه ۱ درست است.

اصل توحید است. درس ۶ سوم

۷۲. گزینه ۴ درست است.

مسئولیت‌پذیری در پیشگاه خداوند، محرك انسان در راه فداقاری از دیدگاه تفکر الهی است. درس ۶ سوم

۷۳. گزینه ۱ درست است.

سنت‌های الهی و شامل همه انسان‌ها می‌شود. درس ۶ سوم

۷۴. گزینه ۲ درست است.

منزلی از منازل تکامل یافته است. درس ۷ سوم

۷۵. گزینه ۱ درست است.

هنگام مرگ ظهور پیدا می‌کند. درس ۷ سوم

انگلیسی

Part A: Grammar and Vocabulary

۷۶. گزینه ۴ درست است.

نقش you برای فعل see مفعولی است. در نتیجه در جای خالی نیاز به ساختار مجھول داریم (رد گزینه‌های ۲ و ۳). از سوی دیگر با توجه به زمان جمله، نیازمند زمان گذشته ساده هستیم (رد گزینه ۱).

همچنین دقت کنید که با توجه به معنای ۲ جمله نیاز به کلمه ربطی داریم که بیانگر مفهوم تضاد باشد. در میان گزینه‌ها تنها but می‌تواند چنین مفهومی را منتقل کند.

۷۷. گزینه ۳ درست است.

در مورد اول، نقش researcher برای فعل do فاعلی است. پس در جای خالی باید از ساختار معلوم استفاده کنیم (رد گزینه‌های ۲ و ۴). همچنین در مورد دوم، نقش cure برای فعل find مفعولی است که بکارگیری ساختار مجھول را ضروری می‌کند. دقت کنید که به واسطه ساختار so far نیازمند زمان حال کامل هستیم. یعنی در جای خالی دوم باید ساختار مجھول زمان حال کامل را داشته باشیم.

۷۸. گزینه ۱ درست است.

در ساخت tag جمله‌ای که با ساختارهایی مانند ... I think, I guess, I suppose,... شروع می‌شود را باید نادیده بگیریم (رد گزینه‌های ۲ و ۴). همچنین اگر جمله با there آغاز شده باشد از خود tag باید در استفاده کنیم (رد گزینه ۳).

۷۹. گزینه ۳ درست است.

با توجه به ساختار «حال کامل، گذشته ساده since» در جای خالی اول نیاز به زمان حال کامل داریم (رد گزینه‌های ۱ و ۴). همچنین نقش he برای فعل invite مفعولی است، پس در جای خالی نیاز به ساختار مجھول داریم (رد گزینه ۲).

بعلاوه برای ساخت tag نباید جمله‌ای که با کلمات ربط مانند .... after, before, since, because آغاز می‌شود را در نظر گرفت (رد گزینه‌های ۱ و ۴). بکارگیری few در جمله دوم باعث منفی شدن آن می‌شود، پس tag باید مثبت باشد (رد گزینه ۲).

۸۰. گزینه ۲ درست است.

ترجمه: پژشک متعدد برای لحظه‌ای مکث کرد تا فکر کند که چرا بیمار چنین فشار خون پایینی دارد.

(۱) ترکیدن

(۲) مکث کردن

(۳) وقت گذاشتن

(۴) علامت دادن

توجه کنید که ما ساختار spare a moment را داریم، اما با توجه به وجود حرف اضافه for تنها گزینه ۲ درست است.

۸۱. گزینه ۱ درست است.

پژوهشگر تأکید کرد که این یک آزمایش علمی معمولی است و هیچ خطری در بر ندارد.

۱) معمولی / عادی	۲) بی قید و شرط	۳) متشرک / قادران	۴) فوری

۸۲. گزینه ۲ درست است.

او به دنبال این بود تا توضیح دهد که مهارت‌های ارتباطی برای موفقیت در بازاریابی ضروری به نظر می‌رسند.

۱) اخلاقی	۲) ضروری	۳) غیرقابل فهم	۴) مرکب

۸۳. گزینه ۳ درست است.

تعدادی سؤال به دقت جمله‌بندی شده بودند تا اطلاعاتی در مورد احساس هویت را از دانش آموزان بیرون بکشند (استخراج کنند).

- ۱) پاسخ دادن

- ۳) بیرون کشیدن / استخراج کردن

۸۴. گزینه ۱ درست است.

اقدامات لازم برای تقویت جهانگردی در این منطقه ویژه اعمال می‌شود.

- ۱) تقویت کردن

- ۳) تأسیس کردن

- ۴) احترام / به حساب آوردن

- ۲) وقف کردن / اختصاص دادن

۸۵. گزینه ۲ درست است.

این نویسنده به عنوان الهام‌بخش بسیاری از شعرای جوان برای خود نامی دست و پا کرد (معروف شد).

۱) تصویر	۲) الهام / الهام‌بخش	۳) ارتباط	۴) توصیه

۸۶. گزینه ۲ درست است.

سند اصلی جزئیاتی در مورد حمله هسته‌ای در بر داشت.

۱) جستجو کردن	۲) در بر داشتن / شامل بودن	۳) ادعا کردن	۴) فکر کردن

۸۷. گزینه ۲ درست است.

او به وضوح به این حقیقت اشاره کرد که این معضل محلی می‌تواند به عنوان یک مشکل ملی به حساب بیاید.

۱) میراث	۲) موضع / موضوع	۳) نسل	۴) ارزش

Part B: Cloze Test

۸۸. گزینه ۱ درست است.

- ۱) درک کردن / (اهمیت چیزی را) فهمیدن

- ۳) اداره کردن

- ۲) سزاوار بودن

- ۴) سر در آوردن

۸۹. گزینه ۳ درست است.

برای صفت responsible از حرف اضافه for استفاده می‌کنیم.

۹۰. گزینه ۴ درست است.

نقش it برای فعل include فاعلی است، در نتیجه در جای خالی به ساختار معلوم نیاز داریم (رد گزینه ۳). از سوی دیگر با توجه به اینکه مفهوم جمله بیانگر یک حقیقت و باور عمومی است باید از زمان حال ساده استفاده کنیم (رد گزینه‌های ۱ و ۲).

۹۱. گزینه ۱ درست است.

۱) تعلق	۲) شکست	۳) ترجم	۴) عدم اطمینان

با توجه به مفهوم جمله تنها ساختار sense of belonging به معنای «حس تعلق» می‌تواند درست باشد.

۹۲. گزینه ۲ درست است.

نقش reading such essays برای فعل recommend تنها می‌تواند مفعولی باشد، در نتیجه نیاز به ساختار مجھول داریم (رد گزینه‌های ۱ و ۳). از سوی دیگر دقت کنید که فاعل اصلی این جمله reading است (نه essays) و یک it محسوب می‌شود. پس نیاز به فعل کمکی مناسب برای سوم شخص مفرد (یعنی IS) داریم (رد گزینه ۴).

۹۳. گزینه ۴ درست است.

بهترین عنوان برای متن چیست؟

تاریخچه کشاورزی

۹۴. گزینه ۲ درست است.

کلمه "contributed" که زیر آن در پاراگراف ۲ خط کشیده شده است از نظر معنایی به ..... نزدیک‌ترین است.

(۴) اتفاق افتاد

(۳) کاهش داد

(۲) کمک کرد

(۱) افزایش داد

۹۵. گزینه ۳ درست است.

از متن نمی‌توان چنین برداشت کرد که .....

افراد در سراسر جهان از روش‌های مشابهی برای پرورش گیاهان استفاده می‌کنند.

۹۶. گزینه ۱ درست است.

کلمه "it" که زیر آن در پاراگراف ۲ خط کشیده شده است به ..... اشاره دارد.

این ضمیر به اسم shift به معنای «تغییر» اشاره دارد.

۹۷. گزینه ۲ درست است.

ایدهٔ اصلی متن چیست؟

تا نشان دهد که رنگین کمان چرا و چگونه درست می‌شود.

۹۸. گزینه ۱ درست است.

طبق متن، کدامیک از موارد زیر نقشی در تعیین شکل و ظاهر رنگین کمان ندارد؟

اندازه قطره‌ها

۹۹. گزینه ۴ درست است.

طبق متن، چه چیزی نقش سطح بازتاب را در فرایند تشکیل رنگین کمان بازی می‌کند؟

قسمت انتهایی (پشت) قطره

۱۰۰. گزینه ۳ درست است.

تمام موارد براساس متن درست هستند بجز اینکه .....

نور با همان زاویه‌ای که وارد قطره می‌شود از آن خارج می‌شود. (با توجه به جمله آخر پاراگراف ۲)

زمین‌شناسی

۱۰۱. گزینه ۴ درست است.

مراحل چرخه ویلسون به ترتیب عبارتند از: (۱) بازشدگی (۲) گسترش (۳) بسته شدن (۴) برخورد

۱۰۲. گزینه ۲ درست است.

کانی هماتیت (Fe_2O_3) فاقد عنصر سیلیسیم و بنیان سیلیکاتی است. سایر موارد جزو سیلیکات‌ها هستند.

۱۰۳. گزینه ۱ درست است.

کانی کرندول (یاقوت) جزو جواهرات است. سایر موارد در زمرة جواهرات نیستند.

۱۰۴. گزینه ۲ درست است.

مهاجرت ثانویه نفت، همان جدایش نفت، آب و گاز تحت تأثیر چگالی متفاوت‌شان در داخل سنگ مخزن می‌باشد.

۱۰۵. گزینه ۲ درست است.

حوضه‌های آبریز سرخس و هامون در شرق حوضه آبریز فلات مرکزی کشورمان واقع شده‌اند.

۱۰۶. گزینه ۱ درست است.

$$TH = 2 / 5 \text{Ca}^{2+} + 4 / 1 \text{Mg}^{2+} \Rightarrow 226 / 5 = (57 / 8 \times 2 / 5) + 4 / 1 \text{Mg}^{2+} \Rightarrow 226 / 5 - 144 / 5$$

$$= 4 / 1 \text{Mg}^{2+} \Rightarrow \text{Mg}^{2+} = \frac{82}{4 / 1} = 20$$

۱۰۷. گزینه ۳ درست است.

مقدار گیاخاک و ضخامت خاک در مناطق بیابانی کم است.

۱۰۸. گزینه ۴ درست است.

هر چه مقاومت سنگ در برابر تنیش‌ها کمتر باشد، سنگ ناپایدارتر است و سطوح شکست بیشتری در آن ایجاد می‌شود.

۱۰۹. گزینه ۳ درست است.

احداث پروژه‌های عمرانی سنگین بر روی سنگ آهک حفره‌دار گاهًا با مشکلاتی مانند فرار آب و نشت زمین همراه است.

۱۱۰. گزینه ۴ درست است.

هدف از حفر گمانه‌های باریک و عمیق (ترشه) در ابتدای مطالعات مکانیابی پروژه‌های عمرانی، نمونه‌برداری از خاک یا سنگ پی سازه است.

۱۱۱. گزینه ۱ درست است.

در زیرسازی ریل‌های راه آهن از قطعات سنگی (بالاست) استفاده می‌شود.

۱۱۲. گزینه ۲ درست است.

کانی‌های رالگار و اورپیمان که سولفید آرسنیک و با نام تجاری زرنیخ شناخته می‌شوند، کانی‌های سمی هستند.

۱۱۳. گزینه ۳ درست است.

در نمودار مطرح شده در سؤال، به جای حرف M باید کلمه سلامت و به جای حرف N کلمه سمت قرار می‌گیرد.

۱۱۴. گزینه ۲ درست است.

نرمی استخوان در زنان مسن و پیر از عوارض بیماری ایتای ایتای است. سایر موارد از عوارض این بیماری نیستند.

۱۱۵. گزینه ۴ درست است.

افزایش بسیار زیاد فلوراید باعث خشکی استخوان و غضروف‌ها می‌گردد. البته کمبود آن در بدن نیز مشکلاتی به دنبال دارد.

ریاضی

۱۱۶. گزینه ۱ درست است.

$$f(x) = a[(x-1)^3 + 1] + b = a(x-1)^3 + a + b$$

میزان جابجایی روی محور y ها به ازاء $x = 1$ واحد روی x ها برابر ۲ است.

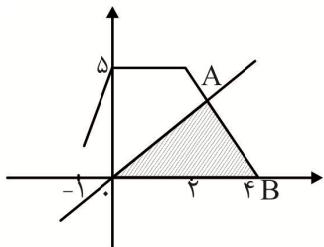
$$\Rightarrow a + b = 2, (-1, 0) \Rightarrow a(-1-1)^3 + 2 = 0$$

$$\Rightarrow a = \frac{1}{4} \Rightarrow b = \frac{7}{4} \Rightarrow b - a = \frac{3}{2} = 1.5$$

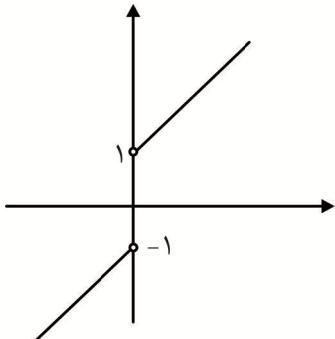
۱۱۷. گزینه ۱ درست است.

ابتدا مختصات عرض نقطه A را به دست می‌آوریم:

$$\begin{cases} y = x \\ y = -\frac{5}{2}x + 10 \Rightarrow y = \frac{20}{7} \Rightarrow S_{OAB} = \frac{1}{2} \left(\frac{20}{7} \right) \times 4 = \frac{40}{7} \end{cases}$$

۱۱۸. گزینه ۴ درست است.

و نمودار آن به شکل مقابل است، پس a تنها $\begin{cases} 2x+1 & x > 0 \\ a & x = 0 \\ 2x-1 & x < 0 \end{cases}$

می‌تواند ۳ مقدار صحیح ۱ و -1 و 0 را اختیار کند.

۱۱۹. گزینه ۲ درست است.

$$f(x) = \frac{x-1}{2x-1} \Rightarrow 2xf(x) - f(x) = x-1 \Rightarrow f^{-1}(x) = \frac{x-1}{2x-1}$$

$$\Rightarrow (gof)^{-1}(x) = f^{-1}(g^{-1}(x)) = \frac{g^{-1}(x)-1}{2g^{-1}(x)-1} = 2x \Rightarrow g^{-1}(x)-1 = 4xg^{-1}(x)-2x$$

$$\Rightarrow g^{-1}(x) = \frac{2x-1}{4x-1}, (fog)^{-1}(x) = g^{-1}(f^{-1}(x)) = \frac{\frac{x-1}{2x-1}-1}{4\frac{x-1}{2x-1}-1}$$

$$\Rightarrow g^{-1}(f^{-1}(x)) = \frac{2x-2-2x+1}{4x-4-2x+1} = \frac{-1}{2x-3} = \frac{1}{3-2x}$$

۱۲۰. گزینه ۳ درست است.

هر گاه اعضاء $f(x)$ در D_g باشد، مقادیر x دامنه gof را تشکیل می‌دهند.

$$x^3 - 2x = -1 \Rightarrow x_1 = 1$$

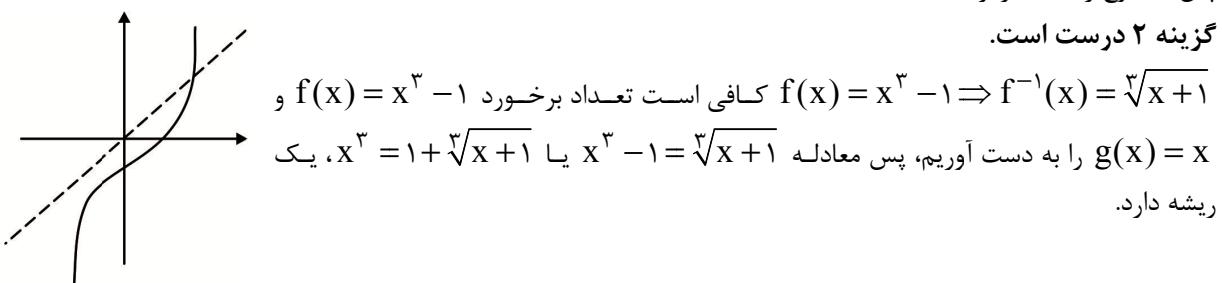
$$x^3 - 2x = 0 \Rightarrow x_2, x_3 = 0, 2$$

$$x^3 - 2x = 2 \Rightarrow x^3 - 2x - 2 = 0 \Rightarrow x_4 + x_5 = 2$$

پس مجموع ریشه‌ها برابر $1+0+2+2=5$ است.

۱۲۱. گزینه ۲ درست است.

$f(x) = x^3 - 1 \Rightarrow f^{-1}(x) = \sqrt[3]{x+1}$ کافی است تعداد برخوردهای $f(x) = x^3 - 1 = \sqrt[3]{x+1}$ یا $x^3 = 1 + \sqrt[3]{x+1}$ را به دست آوریم، پس معادله $x^3 = 1 + \sqrt[3]{x+1}$ یک ریشه دارد.

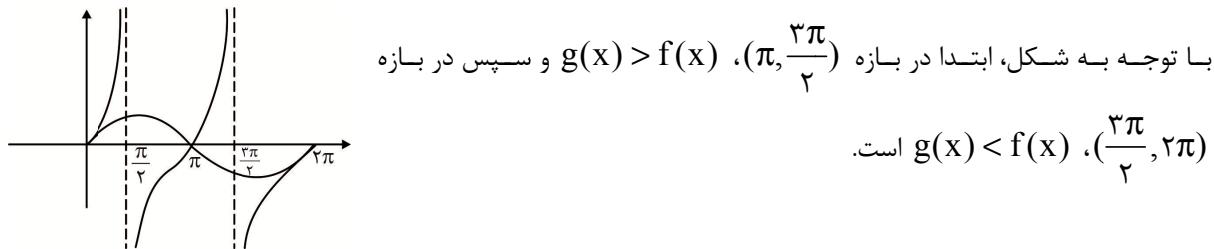

۱۲۲. گزینه ۲ درست است.

چون $2 \leq \sqrt{x-3}$ است و داریم:

$$D_g = D_{f^{-1}} = R_f = (-\infty, 2]$$

۱۲۲. گزینه ۴ درست است.

با توجه به شکل، ابتدا در بازه $(\pi, \frac{3\pi}{2})$ و سپس در بازه

$\frac{3\pi}{2}, 2\pi)$ است.

۱۲۴. گزینه ۲ درست است.

نمودار به شکل $y = a \sin bx + c$ و با توجه به $y = a \sin bx + c$

$$\frac{2\pi}{|b|} = \frac{\pi}{2} \text{ و دوره تناوب داریم: } \frac{2+\lambda}{2} = \frac{3}{2} \sin^{\circ} + c$$

$$c = 5, |b| = 4 \Rightarrow |a| + |b| + |c| = 12$$

۱۲۵. گزینه ۳ درست است.

$$\cos x = 2 \cos^2 \frac{x}{2} - 1, \sin x = 2 \sin \frac{x}{2} \cos \frac{x}{2} \Rightarrow 2 \sin \frac{x}{2} \cos \frac{x}{2} - 2 \cos^2 \frac{x}{2} + 1 = 1 \Rightarrow$$

$$2 \cos \frac{x}{2} \left(\sin \frac{x}{2} - \cos \frac{x}{2} \right) = 0 \Rightarrow \begin{cases} \cos \frac{x}{2} = 0 \\ \sin \frac{x}{2} = \cos \frac{x}{2} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \frac{x}{2} = k\pi - \frac{\pi}{2} \Rightarrow x = 2k\pi - \pi \\ \sin \frac{x}{2} = \sin \left(\frac{\pi}{2} - \frac{x}{2} \right) \Rightarrow \frac{x}{2} = 2k\pi + \frac{\pi}{2} - \frac{x}{2} \Rightarrow x = 2k\pi + \frac{\pi}{2} \end{cases} \Rightarrow x = 2k\pi - \frac{\pi}{4} \pm \frac{3\pi}{4}$$

۱۲۶. گزینه ۲ درست است.

$$\sin \frac{\pi}{24} \cos \frac{\pi}{24} \left(\cos^2 \frac{\pi}{24} - \sin^2 \frac{\pi}{24} \right) = \frac{1}{2} \sin \frac{\pi}{12} \left(\cos^2 \frac{\pi}{24} - \sin^2 \frac{\pi}{24} \right)$$

$$= \frac{1}{2} \sin \frac{\pi}{12} \cos \frac{\pi}{12} = \frac{1}{2} \times \frac{1}{2} \sin \frac{\pi}{6} = \frac{1}{8}$$

۱۲۷. گزینه ۱ درست است.

$$\cos x \neq 0 \Rightarrow x \neq k\pi + \frac{\pi}{2} \Rightarrow 2 \sin x \cos x = \cos 2x \Rightarrow$$

$$\sin 2x = \cos 2x = \sin \left(\frac{\pi}{2} - 2x \right) \Rightarrow \begin{cases} 2x = 2k\pi + \frac{\pi}{2} - 2x \\ 2x = 2k\pi + \pi - \frac{\pi}{2} + 2x \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x = \frac{2k\pi}{5} + \frac{\pi}{10} \\ x = 2k'\pi - \pi + \frac{\pi}{2} \end{cases}, x \neq k\pi + \frac{\pi}{2} \Rightarrow x = \frac{9\pi}{10}, \frac{13\pi}{10}, \frac{17\pi}{10}$$

پس در این بازه ۳ ریشه دارد.

۱۲۸. گزینه ۳ درست است.

حد دارای ابهام $\frac{\sqrt[3]{x+1}}{x^3+3x+2}$ ، پس به کمک رفع ابهام داریم:

$$\lim_{x \rightarrow -1} \frac{\sqrt[3]{x+1}}{x^3+3x+2} = \lim_{x \rightarrow -1} \frac{x+1}{(x+1)(x+2)(\sqrt[3]{x^2} - \sqrt[3]{x+1})} = \frac{1}{(-1+2)(1+1+1)} = \frac{1}{3}$$

۱۲۹. گزینه ۳ درست است.

$$\cos^2 a - 2 \sin a = 0 \Rightarrow -\sin^2 a - 2 \sin a + 1 = 0 \Rightarrow \sin a = -1 \pm \sqrt{2} \Rightarrow \sin a = -1 + \sqrt{2} > 0$$

اگر $a = \alpha$ ربع اول، ریشه دیگر $a = \pi - \alpha$ در ربع دوم است و مجموع مقادیر برابر π می‌باشد.

۱۳۰. گزینه ۴ درست است.

چون $y \geq 0$ ، بنابراین گزینه ۱ و ۲ غلط و چون $f(0) = 0$ ، گزینه ۳ غلط است.

۱۳۱. گزینه ۳ درست است.

$$\lambda + 6a + b^2 = 0 \Rightarrow b^2 = -\lambda - 6a$$

$$\Rightarrow \lim_{x \rightarrow -2} \frac{a(x+2)}{2(x-2)(x+2) - 3a(x+2)} = \frac{a}{0} = \lim_{x \rightarrow -2} \frac{a}{2x-4-3a} = \frac{a}{-\lambda-3a} = 1 \Rightarrow$$

$$4a = -\lambda \Rightarrow a = -\frac{\lambda}{4}$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{ax-x}{x} = -\frac{\lambda}{4} - 1 = -\frac{3}{4}$$

۱۳۲. گزینه ۲ درست است.

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{[(2x-1)^3 - (2x+1)^3]x}{(2x-1)^4 - (2x+1)^4} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{(-2 \times 3 \times 4x^3 - 2)x}{((2x-1)^3 - (2x+1)^3)((2x-1)^3 + (2x+1)^3)}$$

$$= \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{-2 \times 3 \times 4x^3}{-\lambda(4+4)x^3} = \frac{3}{\lambda}$$

۱۳۳. گزینه ۴ درست است.

مختصات d و d' را محاسبه می‌کنیم:

$$d : y = 2x + 7/5 \Rightarrow y_C = 2(-4) + 7/5 = -1/5$$

$$m_{d'} = \frac{y_A}{x_A} = \frac{1/5}{-3} = -\frac{1}{15} \Rightarrow y = -\frac{1}{15}x \Rightarrow y_B = -\frac{1}{15}(-4) = 4/15$$

$$\Rightarrow |BC| = |y_B - y_C| = 2/5$$

۱۳۴. گزینه ۳ درست است.

$$f'(x) = 6x - 6 \Rightarrow f'(-4) = -30 \Rightarrow m = 30$$

$$6x - 6 = 30 \Rightarrow x = \frac{36}{6} = 6$$

۱۳۵. گزینه ۱ درست است.

شیب هر نقطه مانند a برابر $m = 3a^2 - 18a + 7$ می باشد که به ازاء $3 = -\frac{-18}{6}$ دارای کمترین شیب است.
 $y = f(3) = 27 - 81 + 21 - 1 = -34$

ذیست‌شناسی

۱۳۶. گزینه ۴ درست است.

هموگلوبین دارای ۴ زنجیره (۲ زنجیره آلفا و ۲ زنجیره بتا) می باشد. در یکی از زنجیره های بتا ششمین آمینواسید دستخوش تغییر می شود. بنابراین تعداد نوکلئوتیدهای رمزکننده آمینواسید در هموگلوبین بسیار بیشتر از عدد ذکر شده است.

۱۳۷. گزینه ۳ درست است.

الف) تعداد کدون (رمزه) های مشترک جایگاه A و P با تعداد پیوند پپتیدی در زنجیره پلی پپتیدی ساخته شده مساوی است پس از تعداد آمینواسید این زنجیره کمتر است.

ب) همه آمینواسیدها از طریق رنا ناقل به جایگاه A وارد می شوند جز آمینواسید tRNA آغازگر (میتونین)

ج) با قرارگیری رمزه UAA به عنوان رمزه پایان در جایگاه A، زنجیره پلی پپتیدی از جایگاه P خارج می شود.

د) هیچ آمینواسیدی به جایگاه E وارد نمی شود.

۱۳۸. گزینه ۴ درست است.

۱۳۹. گزینه ۳ درست است.

در جانوری با ۴۸، ۲۱ = ۴۶ کروموزوم غیر جنسی و دو کروموزوم جنسی وجود دارد. ژنگان هسته ای معادل مجموعه ای از یک نسخه از هر یک از انواع فام تن ها است.

۱۴۰. گزینه ۲ درست است.

در مرحله آغاز ترجمه رنا تن ها (متشكل از mRNA و پروتئین)، آمینواسید و... قابل مشاهده است. پس در مجموعه ذکر شده پروتئین حضور دارد.

۱۴۱. گزینه ۴ درست است.

الف) فسفات در فسفولیپیدها، کراتین فسفات و RNA و DNA مشاهده می شود.

ب) آنزیمی که سبب اتصال آمینواسید به رنا ناقل می شود در سیتوپلاسم یاخته هوهسته ای (یوکاریوتی) فعالیت می کند.

ج) تعداد جایگاه آغاز همانندسازی در یوکاریوت ها (هوهسته ای ها) بسته به مراحل رشد و نمو تنظیم می شود.

د) به شکل ساختار سوم پروتئین در صفحه ۱۶ کتاب درسی مراجعه کنید.

۱۴۲. گزینه ۴ درست است.

ژن نمود والدین براساس توضیحات ذکر شده به صورت زیر می باشد.

از مادر بیمار هموفیلی امکان تولد پسر سالم وجود ندارد.

۱۴۳. گزینه ۴ درست است.

توالی رنا پیک مشابه توالی رشتہ رمزگذار است، با این تفاوت که به جای T، U قرار می گیرد.

پاسخ گزینه ها را باید در محدوده کدون های آغاز تا پایان بررسی کرد.

mRNA : AUG / CGC / AUC / GCG / AUC / GAA / AUC / AUG

در صورت سوال به چهارمین نوع آنتی کدون (پادرمزه) اشاره شده است. بنابراین چهارمین نوع پادرمزه در مقابل کدون GAA قرار می گیرد.

۱۴۴. گزینه ۴ درست است.

گزینه ۱: فام تن‌ها در متافاز فشرده‌اند. پس امکان رونویسی کاهش می‌یابد.

گزینه ۲: اتصال برخی رناهای کوچک مکمل به رنای پیک سبب مشاهده بخش‌های دو رشته‌ای می‌شود.

گزینه ۳: در تنظیم منفی رونویسی، یک mRNA با سه زن ساخته می‌شود. بنابراین سه رمزه آغاز و سه رمزه پایان در این رنا وجود دارد.

۱۴۵. گزینه ۳ درست است.

گزینه ۱) پمپ سدیم پتاسیم توانایی جدا کردن فسفات از ATP را دارد، اما در تشکیل پیوند فسفودی استر نقشی ندارد.

گزینه ۲) بررسی تصاویر حاصل از پرتو X نشان داد، دنا حالت مارپیچی و بیش از یک رشته دارد (دو رشته‌ای بودن تشخیص داده نشد).

گزینه ۴) میوگلوبین اولین پروتئینی است که شناسایی ساختار آن انجام شد. میوگلوبین از یک زنجیره پلی پپتیدی تشکیل شده است.

۱۴۶. گزینه ۴ درست است.

ساختار رنای ناقل در تصویر مشخص شده در سؤال تاخوردگی و ساختار اولیه رنا را نشان می‌دهد نه ساختار سه بعدی آن را.

۱۴۷. گزینه ۴ درست است.

هر آنزیم در یک pH ویژه (بهینه) بهترین فعالیت را دارد. یک آنزیم خاص ممکن است در pH اسیدی یا قلیایی فعالیت بیشتری داشته باشد. بنابراین نمی‌توان این نمودار را برای همه آنزیم‌ها تعیین داد.

۱۴۸. گزینه ۳ درست است.

گزینه ۱) اگر قطعات مبادله شده حاوی دگرهای متفاوتی باشند، فامینک‌های نوترکیب ایجاد می‌شود.

گزینه ۲) تداوم شارش زن به صورت دوسویه سبب افزایش شباهت خزانه ژنی دو جمعیت می‌شود.

گزینه ۳) مشابه آنچه در افراد مقاوم به مalaria برای افراد با زن نمود ناچالص به کم خونی داسی شکل دیده می‌شود.

گزینه ۴) رانش زن هم سبب تغییر فراوانی دگرهای می‌شود اما به سازش نمی‌انجامد.

۱۴۹. گزینه ۲ درست است.

جدا شدن هیستون‌ها قبل از فعالیت آنزیم هلیکاز رخ می‌دهد در فرایند طویل شدن (رونویسی) نیز برقراری پیوندهای هیدروژنی بین بازهای مکمل به برقراری فسفودی استر بین بازهای مجاور مقدم است.

گزینه ج و د نیز به درستی بیان شده‌اند.

۱۵۰. گزینه ۴ درست است.

۱۵۱. گزینه ۱ درست است.

یاخته‌های حاصل از میوز، تک لاد (هایپلوفید) بوده و دارای یک نسخه از هر کروموزوم هستند.

گزینه ۲) همه فرزندان پسر زنی که ناقل هموفیلی (وابسته به جنس نهفته) است، بیمار نیستند.

گزینه ۳) از ازدواج دو فرد با زن نمود ناچالص (بیماری مستقل از جنس) امکان ایجاد هم فرزند سالم و هم بیمار وجود دارد.

گزینه ۴) یک یاخته طبیعی پیکری، دولاد (دیپلوفید) است و دارای دو نسخه از هر کروموزوم است.

۱۵۲. گزینه ۱ درست است.

$$AoDd \times BoDd$$

$$Ao \times Bo$$

$$Dd \times Dd$$

$$AB + Ao + \underline{Bo} + \underline{oo}$$

$$\underline{DD} + \underline{Dd} + \underline{dd}$$

$$B \quad o$$

$$Rh^+ \quad Rh^-$$

۱۵۳. گزینه ۳ درست است.

منظور سؤال مولکول دنا (DNA) است.

گزینه ۱) اتصال نوکلئوتیدهای دنا در یک رشته به کمک پیوند فسفودی استر و بین دو رشته با پیوندهای هیدروژنی انجام می‌شود.

گزینه ۲) اشرشیاکلای گونه مورد آزمایش مزلسون و استال است که هسته ندارد.

گزینه ۳) دیسک (پلازمید) نوعی دنای حلقوی در باکتری‌ها است که می‌تواند در باکتری سبب ایجاد مقاومت نسبت به آنتی‌بیوتیک شود.

گزینه ۴) گروه R در پروتئین‌ها دیده می‌شود (نه DNA)

۱۵۴. گزینه ۳ درست است.

اگر رمز یک آمینواسید به رمز پایان ترجمه تبدیل شود، طول پلی پپتید حاصل کوتاه خواهد شد.
اما اگر این اتفاق دقیقاً در دومین کدون رخ دهد (یعنی کدون بعد از آغاز) در این صورت پلی پپتیدی ساخته نمی‌شود.

۱۵۵. گزینه ۳ درست است.

هر چه بین ژن‌ها (دنای) دو جاندار شباهت بیشتری وجود داشته باشد، خویشاوندی آنها نزدیک‌تر است. بنابراین ژن‌های مشترک بین گونه‌ها روابط خویشاوندی را مشخص می‌کند.

۱۵۶. گزینه ۳ درست است.

جهش‌های حذف و اضافه قطعاً موجب تغییر نوع پلی پپتید (ترتیب، توالی و نوع آمینواسید) خواهند شد.

گزینه ۱) در صورتی که نوکلئوتیدهای حذف یا اضافه شده مضربی از عدد ۳ باشند، الگوی خواندن محصول رونویسی تغییر نمی‌کند.

گزینه ۲) ممکن است جهش در توالی‌های تنظیمی ژن انجام شود.

گزینه ۴) تغییر در یک نوکلئوتید از یک رشته دنا، نوکلئوتید مقابل آن را در رشته دیگر تغییر می‌دهد. بنابراین جانشینی در یک نوکلئوتید به جانشینی در یک جفت نوکلئوتید منجر می‌شود.

۱۵۷. گزینه ۱ درست است.

در مردان $XY = 44 + XX = 2n = 44$ و در زنان $XX = 44 + XX = 2n$ است. هر کروموزوم جنسی (X) در زنان با ۴۴ کروموزوم غیر جنسی و خودش (همان یک کروموزوم جنسی (X)) جهش جابه‌جایی انجام دهد.

در مردان نیز هر کروموزوم جنسی علاوه بر کروموزوم جنسی دیگر با ۴۴ کروموزوم غیر جنسی نیز امکان جهش جابه‌جایی را دارد.

۱۵۸. گزینه ۲ درست است.

از دیدگاه ارنست مایر، گونه به جاندارانی گفته می‌شود که در طبیعت با هم آمیزش می‌کنند و زاده‌های زیستا و زایا به وجود می‌آورند.

۱۵۹. گزینه ۴ درست است.

انتخاب طبیعی، انتخاب افراد سازگارتر (نه ایجاد آن) سبب کاهش تفاوت‌های فردی و گوناگونی می‌شود.

۱۶۰. گزینه ۲ درست است.

گزینه‌های الف و د نادرست بیان شده‌اند. با قرارگیری آنتی‌کدون (پادرمزا) AUG در جایگاه A، رمزه AUG در جایگاه P قرار می‌گیرد. هر AUG کدون آغاز نیست، با جانشینی A به جای C در هر دو مورد کدون پایان تشکیل می‌شود. با تبدیل کدون دوم به پایان هیچ پلی پپتیدی ساخته نمی‌شود. اما تبدیل کدون پنجم به پایان سبب کاهش طول پلی پپتید می‌شود.

فیزیک

۱۶۱. گزینه ۴ درست است.

متحرك دو جابه‌جایی Δx_1 و Δx_2 را در مدت t_1 و t_2 طی کرده است. به کمک $\Delta x = v\Delta t$ داریم:

$$v_{av} = \frac{\Delta x_1 + \Delta x_2}{\Delta t_1 + \Delta t_2} \rightarrow \frac{16}{50} = \frac{20t_1 + 10t_2}{t_1 + t_2} \rightarrow 16t_1 + 6t_2 = 20t_1 + 10t_2 \rightarrow \frac{t_2}{t_1} = \frac{2}{3}$$

۱۶۲. گزینه ۲ درست است.

نکته بسیار مهم این سؤال است که متحرک در تمام زمان حرکت خود تغییر جهت نمی‌دهد. پس در تمامی بازه‌های زمانی $t_2 = 2s$ ، $t_1 = 1s$ است. ثانیه دوم یعنی $|Δx| = 1$

$$\Delta x = x(2) - x(1) = (-2^2 - 6 + 7) - (-1 - 3 + 7) = -6 \text{ m}$$

$$s_{av} = \frac{1}{\Delta t} = \frac{6}{1} = 6 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

۱۶۳. گزینه ۱ درست است.

سطح زیر نمودار $a - t$ مقدار Δv را نشان می‌دهد. با تقسیم Δv به دست آمده بر Δt مقدار a_{av} تعیین می‌شود:

$$\Delta v = 1 \times 4 + 0 + 5 \times 6 - 3 \times 2 = 28 \frac{\text{m}}{\text{s}} \quad a_{av} = \frac{\Delta v}{\Delta t} = \frac{28}{14} = 2 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$$

۱۶۴. گزینه ۳ درست است.

به کمک رویکرد حرکت نسبی ابتدا تعیین می‌کنیم این دو متحرک در چه لحظه‌ای به هم می‌رسند (البته با روش نوشتمن معادله‌های حرکت هر کدام از دو متحرک A و B هم می‌توانیم به این لحظه برسیم):

$$\Delta x = v \Delta t \rightarrow 450 = (9 + 6) \Delta t \rightarrow \Delta t = 30 \text{ s}$$

اکنون تعیین می‌کنیم در چه لحظه‌هایی فاصله دو متحرک از یکدیگر کمتر از 180 m است. این لحظه مربوط به 180 m پیش از رسیدن دو متحرک به هم و 180 m پس از عبور دو متحرک از کنار هم است.

$$\Delta x' = v \Delta t' \rightarrow 180 = 15 \Delta t' \rightarrow \Delta t' = 12 \text{ s}$$

پس دو متحرک در لحظه‌های میان $t_2 = 30 + 12 = 42 \text{ s}$ و $t_1 = 30 - 12 = 18 \text{ s}$ فاصله دو متحرک از یکدیگر کوچک‌تر یا مساوی با 180 m است. پس تنها لحظه $t = 40 \text{ s}$ در بازه زمانی مورد نظر قرار دارد.

۱۶۵. گزینه ۳ درست است.

در ۶ ثانیه اول حرکت، متحرک تغییر جهت نمی‌دهد. در نتیجه تندی متوسط متحرک همان قدر مطلق سرعت متوسط آن است، در این بازه زمانی حرکت متحرک به صورت شتاب ثابت است:

$$v_{av} = \frac{v + v_o}{2} \rightarrow v_{av} = \frac{-12 + 0}{2} = -6 \frac{\text{m}}{\text{s}} \rightarrow s_{av} = 6 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

در ۶ ثانیه دوم حرکت، متحرک تغییر جهت می‌دهد. به کمک سطح زیر نمودار $v - t$ می‌توانیم مسافت طی شده را محاسبه کنیم که شامل یک ذوزنقه و یک مثلث است. با توجه به خط راست شیبدار بودن نمودار در بازه 8 s تا 12 s سرعت متحرک

$$\text{در } 12 \text{ s} = 12 \frac{\text{m}}{\text{s}} \text{ برابر است:}$$

$$1 = \frac{4+2}{2} \times 12 + \frac{2 \times 12}{2} = 48 \text{ m} \rightarrow s'_{av} = \frac{48}{6} = 8 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

پس نسبت خواسته شده عبارتست از:

$$\frac{s'_{av}}{s_{av}} = \frac{6}{8} = \frac{3}{4}$$

۱۶۶. گزینه ۲ درست است.

ابتدا به کمک $v_{av} = \frac{v + v_o}{2}$ ، سرعت اولیه متحرک را به دست می‌آوریم:

$$4 = \frac{o + v_o}{2} \rightarrow v_o = 4 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

$$شتاب متحرک به کمک a = \frac{\Delta v}{\Delta t} عبارتست از:$$

$$a = \frac{\circ - \lambda}{r} = -\gamma \frac{m}{s^2}$$

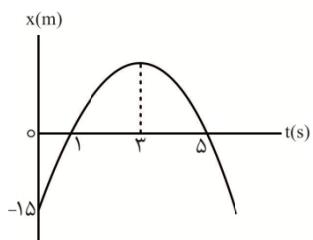
اکنون به کمک $\Delta x = v_{av} \Delta t$ ، مکان اولیه متحرک را تعیین می‌کنیم:

$$\Delta x = 4 \times 2 = 8 \text{ m} \rightarrow x_o = 18 - 8 = 10 \text{ m}$$

اکنون به کمک رابطه مستقل از زمان میان لحظه $t = 0$ و لحظه عبور متحرک از مبدأ مکان، سرعت متحرک در هنگام عبور از مبدأ مکان را به دست می‌آوریم:

$$v^r - v_o^r = ra\Delta x \rightarrow v^r - 64 = 2(-4)(-10) \rightarrow v^r = 144 \rightarrow v = -12 \frac{m}{s}$$

۱۶۷ درست است.

با رسم نمودار $t - X$ به سادگی می‌توان به پاسخ این سؤال دست یافت. نمودار $t - X$ این متحرک یک سه‌می مطابق شکل مقابل است:

نمودار $t - X$ در بازه زمانی $t = 0$ تا $t = 3S$ حرکتی کندشونده دارد و بردار مکان متحرک متنها در بازه $t = 0$ تا $t = 1S$ ، در خلاف جهت محور X است.

۱۶۸

به کمک قانون دوم نیوتن داریم:

$$\vec{F}_{\text{net}} = \vec{F}_1 + \vec{F}_2 + \vec{F}_3 = m\vec{a} \rightarrow \vec{F}_1 + (-\gamma\vec{F}_1) + (-\gamma(-\gamma\vec{F}_1)) = m\vec{a} \rightarrow \delta\vec{F}_1 = m\vec{a}$$

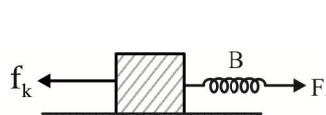
$$\Delta F_i = ma \rightarrow \Delta \sqrt{1/\lambda^r + 2/\tau^r} = r a \rightarrow a = \Delta \frac{m}{s^r}$$

۱۶۹. گزینه ۴ درست است.

با توجه به قانون هوك، تغییر طول فنر متناسب با نیروی وارد بر آن است ($F \propto x$). در حالت اول نیروی وارد بر فنر mg و در حالت دوم $m(g-a)$ است:

$$\frac{F_r}{F_i} = \frac{x_r}{x_i} \rightarrow \frac{m(g-a)}{mg} = \frac{x_r}{x_i} \rightarrow \frac{10-4}{10} = \frac{x_r}{14-14} \rightarrow x_r = 6 \text{ cm} \rightarrow L_r = 6 + 14 = 20 \text{ cm}$$

۱۷۰. گزینه ۳ درست است.

$$k_B = \gamma k_A = \gamma \circ \frac{N}{m}$$

اکنون یا ای شکا مقابا قانون دوم نیوتن را به کار می‌گیریم:

۱۷۱. گزینه ۲ درست است.

در ابتداء توصیه، با سعت ثابت در حال حرکت است. این سعت به عنوان سعت اولیه م محله ترمیم است:

$$\Delta x_1 = v_o \Delta t \rightarrow 12 = 0 / 4v_o \rightarrow v_o = 3 \cdot \frac{m}{s}$$

د، هنگام ته میز، تنها نبود، وارد ب اتهمسا د، استای، حکت، نبود، اصطکاک حنیشه است:

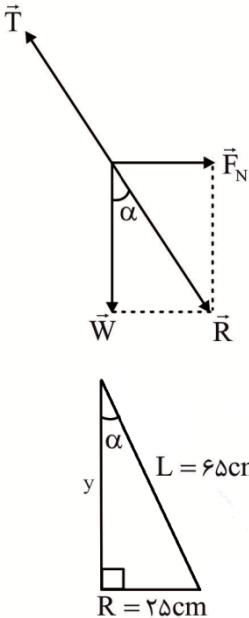
$$F_{\text{net}} = ma \rightarrow -f_k = ma \rightarrow a = -\mu_k g \quad (I)$$

به کمک ابطة مستقاً از زمان و توجه به ابطة (I)، داریم:

$$\Delta x_r = \frac{v_o}{\gamma \mu_k g} \rightarrow \Delta x_r = \frac{30}{2 \times 0 / 6 \times 10} = 75 \text{ m}$$

۱۷۲. گزینه ۱ درست است.

اگر $\vec{T}$ و $\vec{W}$ و $\vec{F}_N$ به ترتیب نیروی عمودی دیوار، وزن گوی و کشش نخ باشد، وضعیت این نیروها مطابق شکل مقابل است. در این شکل $\vec{R}$ برایند $\vec{F}_N$ و $\vec{W}$ است که قرینه $\vec{T}$ است: با توجه به شکل مقابل داریم:

$$\tan \alpha = \frac{F_N}{W} \quad (\text{I})$$

از طرف دیگر به کمک مثلث قائم‌الزاویه‌ای که در شکل اصلی سؤال ایجاد می‌شود، داریم:

$$L^2 = y^2 + R^2 \rightarrow 65^2 = y^2 + 25^2 \rightarrow y = \sqrt{65^2 - 25^2} = 60 \text{ cm}$$

$$\tan \alpha = \frac{25}{60} = \frac{5}{12} \quad (\text{II})$$

اکنون با ترکیب (I) و (II) داریم:

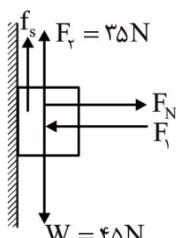
$$\frac{5}{12} = \frac{F_N}{48} \rightarrow F_N = 20 \text{ N}$$

۱۷۲. گزینه ۱ درست است.

چون جسم در ابتدا ساکن است، باید مشخص کنیم جسم تحت تأثیر نیروی F_r ساکن می‌ماند یا حرکت می‌کند؟ اگر نیروی $F_{min} = W - f_{s_{max}} < F_r < F_{max} = W + f_{s_{max}}$ در نامساوی زیر صدق کند، جسم روی دیوار ساکن می‌ماند:

اکنون $f_{s_{max}}$ را محاسبه می‌کنیم:

$$f_{s_{max}} = \mu = \frac{F_r}{F_N} = 0 / 5 \times 50 = 25 \text{ N}$$

با توجه به مطالب و محاسبه بالا، F_{min} و F_{max} عبارتند از:

$$F_{min} = 45 - 25 = 20 \text{ N}, F_{max} = 45 + 25 = 70 \text{ N}$$

چون $F_r = 35 \text{ N}$ در نامساوی صدق می‌کند، پس جسم روی دیوار ساکن می‌ماند:

$$W = F_r + f_s \rightarrow 45 = 35 + f_s \rightarrow f_s = 10 \text{ N}$$

۱۷۲. گزینه ۲ درست است.

$$\text{نیروی متوسط از رابطه } F_{av} = \frac{p_2 - p_1}{t_2 - t_1} \text{ به دست می‌آید. دو ثانیه اول یعنی } t_1 = 0^\circ \text{ تا } t_2 = 2s$$

$$F_{av} = \frac{p(2) - p(0)}{2 - 0} = \frac{2(2)^3 - 3(2)^2 - 6(2) - 6 - (-6)}{2} = -4 \text{ N}$$

۱۷۵. گزینه ۲ درست است.

در حرکت هماهنگ ساده، مسیر حرکت یک پاره خط است. در حرکت هماهنگ ساده جهت و اندازه نیروی وارد بر نوسانگر متغیر است. در لحظه‌هایی که از مرکز نوسان به سمت انتهای پاره خط می‌رویم، حرکت کندشونده است.

۱۷۶. گزینه ۳ درست است.

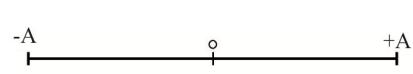
$$\text{به کمک } s_{av} = \frac{1}{\Delta t} \text{ مقدار مسافت طی شده توسط نوسانگر در مدت } 1s \text{ را تعیین می‌کنیم:}$$

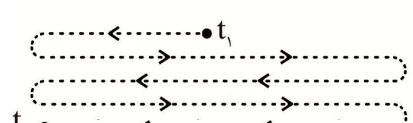
$$1 = 48 \times 1 = 48 \text{ cm}$$

در هر یک نوسان دو بار طول پاره خط طی می‌شود. یعنی مسافت طی شده در هر نوسان ۲۴cm است. اکنون به سادگی متوجه می‌شویم که در یک ثانیه دو نوسان رخ می‌دهد:

$$T = \frac{t}{N} \rightarrow T = \frac{1}{2} \text{ s} \xrightarrow{f = \frac{1}{T}} f = 2 \text{ Hz}$$

۱۷۷. گزینه ۴ درست است.

 در لحظه $T = \frac{9}{4} \text{ s}$ نوسانگر در $x = 0$ قرار دارد و در حال حرکت به سمت

 چپ است و در لحظه $T = \frac{9}{2} \text{ s}$ نوسانگر در $x = -A$ است. مسیر طی شده در شکل مقابل نشان داده شده است. با توجه به شکل جایه‌جایی نوسانگر $-A$ و مسافت طی شده $9A$ است.

۱۷۸. گزینه ۱ درست است.

انرژی جنبشی در مرکز نوسان بیشینه و برابر با بیشینه مقدار انرژی پتانسیل است:

$$K_{\max} = U_{\max} = \frac{1}{2} kA^2 \rightarrow 240 \times 10^{-3} = \frac{1}{2} \times k \times 16 \times 10^{-4} \rightarrow k = 300 \frac{\text{N}}{\text{m}}$$

۱۷۹. گزینه ۴ درست است.

شتاب گرانشی در سطح یک سیاره از $g = G \frac{M}{R^2}$ داریم:

$$\frac{g_A}{g_B} = \sqrt{\frac{\rho_A}{\rho_B} \times \frac{R_A}{R_B}} \quad (\text{I})$$

از طرف دیگر با توجه به $T = 2\pi \sqrt{\frac{L}{g}}$ داریم:

$$\frac{N_A}{N_B} = \sqrt{\frac{L_B}{L_A} \times \frac{g_A}{g_B}} \stackrel{(\text{I})}{=} \sqrt{\frac{L_B}{L_A} \times \frac{\rho_A}{\rho_B} \times \frac{R_A}{R_B}} \rightarrow \frac{24}{N_B} = \sqrt{\frac{1}{2} \times \frac{4}{3} \times \frac{1}{3}} = \frac{2}{3} \rightarrow N_B = 36$$

۱۸۰. گزینه ۳ درست است.

با توجه به نمودار $x = A \cos \omega t$ است: $T = \frac{2\pi}{\omega}$. معادله مکان - زمان (برحسب سانتی‌متر) با توجه به

عبارتست از:

$$x = 6 \cos\left(\frac{2\pi}{96}t\right) \rightarrow x(64) = 6 \cos\left(2\pi \frac{64}{96}\right) = 6 \cos\left(\frac{2\pi}{3}\right) = 6 \times \left(-\frac{1}{2}\right) = -3 \text{ cm}$$

شیوه

۱۸۱. گزینه ۲ درست است.

اتیلن گلیکول	اوره	ویژگی
۴	۴	شمار جفت الکترون ناپیوندی
۱۸	۱۶	شمار الکترون‌های اشتراکی
هیدروژنی	هیدروژنی	نوع برهم‌کنش بین مولکولی
۶۲	۶۰	جرم مولی
۴	۴	شمار اتم‌ها با آرایش هشت‌تایی

۱۸۲. گزینه ۱ درست است.

هر مولکول روغن زیتون دارای ۶ پیوند دوگانه است.

۱۸۲. گزینه ۱ درست است.

سرعت واکنش - میزان رسانایی - رنگ کاغذ pH به میزان غلظت یون هیدرونیوم (H^+) بستگی دارد که در هر دو محلول با هم برابر است.

ولی حجم گاز تولید شده به غلظت اولیه اسید وابسته است که در مورد ظرف B اسید HF به دلیل ضعیفتر بودن نسبت به HCl غلظت اولیه بالاتری دارد و در واکنش با فلز منیزیم، گاز بیشتری تولید می‌کند.

۱۸۴. گزینه ۱ درست است.

$$\frac{[\text{H}^+]_{\text{HA}}}{[\text{H}^+]_{\text{HB}}} = 10 \Rightarrow \frac{M_{\text{HA}} \cdot \alpha_{\text{HA}}}{M_{\text{HB}} \cdot \alpha_{\text{HB}}} = 10 \Rightarrow \frac{0.1 \times \alpha_{\text{HA}}}{0.05 \times \alpha_{\text{HB}}} = 10 \Rightarrow \frac{\alpha_{\text{HB}}}{\alpha_{\text{HA}}} = 0.02$$

۱۸۵. گزینه ۳ درست است.

هر چه مقدار pH به عدد ۷ نزدیک‌تر باشد، تغییرات pH شدیدتر خواهد بود.

۱۸۶. گزینه ۳ درست است.

برای مقایسه رسانایی الکتریکی محلول‌ها، غلظت یون‌ها را محاسبه می‌کنیم:

$$\text{HF: } 0.1 \frac{\text{mol}}{\text{L}} \times \frac{2}{100} \times 2 = 0.004 \text{ mol}$$

$$\text{CaCl}_2: 0.001 \frac{\text{mol}}{\text{L}} \times 3 = 0.003 \text{ mol}$$

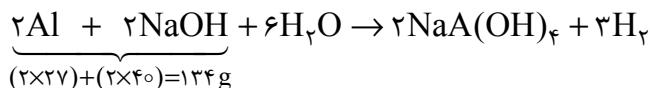
$$\text{H}_2\text{SO}_4: 0.002 \frac{\text{mol}}{\text{L}} \times 2 \times 1 = 0.004 \text{ mol}$$

اگر فقط یک مرحله یونش را در نظر بگیریم:

در مورد سولفوریک اسید اگر مرحله دوم یونش را نیز در نظر بگیریم، از $0.004 / 0.004 = 1$ مول بیشتر خواهد بود.

$$\text{HCOOH: } 0.02 \times \frac{0.2}{100} \times 2 = 0.0028 \text{ mol}$$

۱۸۷. گزینه ۲ درست است.

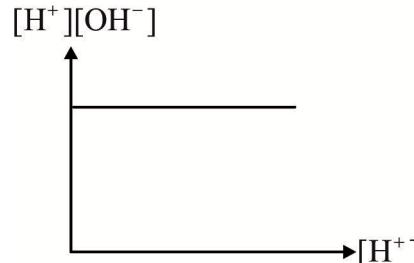
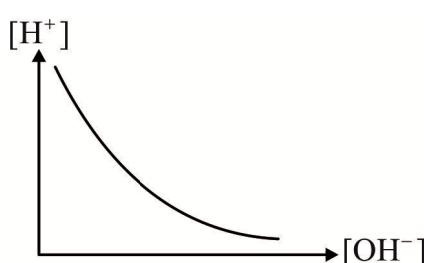

در معادله موازن شده مجموع جرم آلمینیم و سدیم هیدروکسید ۱۳۴ گرم است. قرارداد: علامت ستاره در بالا و سمت راست ماده به معنی ناخالص بودن آن بوده و مخلوط پودرهای آلمینیم و سدیم هیدروکسید با mix نشان داده شده است.

$$? \text{L H}_2 = 10 \text{ g mix}^* \times \frac{67 \text{ g mix}}{100 \text{ g mix}^*} \times \frac{3 \text{ mol H}_2}{134 \text{ g mix}} \times \frac{2 \text{ g H}_2}{1 \text{ mol H}_2} \times \frac{1 \text{ L H}_2}{0.04 \text{ g H}_2} = 7.5 \text{ L H}_2$$

۱۸۸. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

۱۸۹. گزینه ۴ درست است.

در دما، غلظت و حجم یکسان، تعداد مولکول‌های یونیده نشده فورمیک اسید از استیک اسید کمتر است.
در اسیدهای قوی مانند هیدرویدیک اسید به دلیل ثابت یونش بسیار بزرگ معادله یونش را به صورت یکطرفه می‌نویسند.
در دما و غلظت یکسان، سرعت انحلال فلز منیزیم در محلول نیترو اسید از محلول نیتریک اسید کمتر است.

۱۹۰. گزینه ۲ درست است.

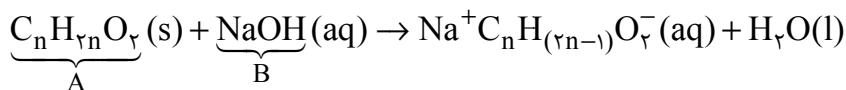
یکای ثابت یونش mol L^{-1} است.

۱۹۱. گزینه ۱ درست است.

$$\text{pH} = 13 / 9$$

$$[\text{H}^+] = 10^{-13/9} = 10^{-0/9} \times 10^{-13} = \frac{1}{10^{0/9}} \times 10^{-13} = \frac{1}{10} \times 10^{-13} \Rightarrow [\text{OH}^-] = 10^{-13} \text{ mol L}^{-1}$$

اگر فرمول اسید چرب را $\text{C}_n\text{H}_{2n}\text{O}_2$ در نظر بگیریم، معادله واکنش به صورت زیر می‌شود:

$$?g \text{ A} = 1 \text{ mol A} \times \frac{1 \text{ mol B}}{1 \text{ mol A}} \times \frac{1 \text{ mol OH}^-}{1 \text{ mol B}} \times \frac{1000 \text{ mL}}{10^{-13} \text{ mol OH}^-} \times \frac{85/6 \text{ Mg A}}{500 \text{ mL OH}^-} = 214 \text{ g A}$$

$$\text{C}_n\text{H}_{2n}\text{O}_2 = 214 \text{ g mol}^{-1} \Rightarrow 14n + 32 = 214 \Rightarrow n = 13 \Rightarrow \text{C}_{12}\text{H}_{25}\text{COOH}$$

۲۵ پیوند C-H در این اسید چرب وجود دارد.

۱۹۲. گزینه ۴ درست است.

$$\text{pH} = 4 / 7$$

$$[\text{H}^+] = 2 \times 10^{-5} \xrightarrow{[\text{H}^+] = [\text{OH}^-] = 2 \times 10^{-5} \text{ mol L}^{-1}} 2 \times 10^{-5} \text{ mol} \times \frac{1}{10} = 2 \times 10^{-6} \text{ mol} [\text{OH}^-]$$

2×10^{-6} برای خنثی کردن نیتریک اسید لازم است.

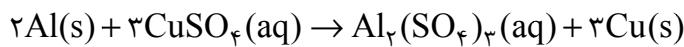
$$\text{pH} = 9 / 7$$

$$[\text{H}^+] = 2 \times 10^{-10} \xrightarrow{[\text{OH}^-] = [\text{NaOH}] = 5 \times 10^{-6} \text{ mol L}^{-1}} 5 \times 10^{-6} \text{ mol} \times \frac{1}{10} = 5 \times 10^{-7} \text{ mol NaOH}$$

$$? \text{ mg} \underbrace{\text{NaOH}}_{\text{N}} = \left[(2 \times 10^{-6}) + (5 \times 10^{-7}) \right] \text{ mol N} \times \frac{40 \text{ g N}}{1 \text{ mol N}} \times \frac{1000 \text{ mg}}{1 \text{ g}} = 0.28 \text{ mg N}$$

۱۹۳. گزینه ۳ درست است.

۱۹۴. گزینه ۱ درست است.

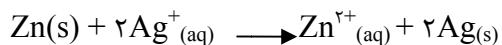

با توجه به معادله واکنش داده شده ۲ مول آلومینیم (۵۴ گرم) مصرف شده و ۳ مول مس (۱۹۲ گرم) تولید شده است پس
تغییر جرم تیغه برابر است با $54 + 192 = 138 \text{ g}$
و از سوی دیگر تعداد الکترون مبادله شده در این واکنش برابر ۶ مول است:

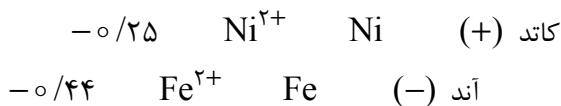
$$0.345 \text{ mol} \times \frac{6 \text{ mol}}{138 \text{ g}} = 1/5 \times 10^{-2} \text{ mol}$$

۱۹۵. گزینه ۲ درست است.

با توجه به معادله واکنش کلی، تغییرات غلظت Zn^{2+} نصف Ag^+ است و از سوی دیگر هر دو محلول از یک مواد آغاز می‌شود.

۱۹۶. گزینه ۲ درست است.

در سلول آهن - نیکل:

نیم سلول آهن قطب (منفی) آند و نیکل قطب (مثبت) کاتد است.

$$(\text{Fe} - \text{Ni}) \quad E = E_{\text{کاتد}} - E_{\text{آند}} = -۰/۲۵ - (-۰/۴۴) = +۰/۱۹$$

$$(\text{Fe} - \text{Sn}) \quad E = E_{\text{کاتد}} - E_{\text{آند}} = -۰/۱۵ - (-۰/۴۴) = +۰/۲۹$$

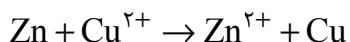
آنیون‌ها با گذر از صفحه متخلخل وارد محلول نیم‌سلول آندی می‌شود.

۱۹۷. گزینه ۴ درست است.

$$5/4 \text{ g Al} \times \frac{1 \text{ mol Al}}{27 \text{ g Al}} \times \frac{6 \text{ mole}}{2 \text{ mol Al}} \times \frac{1 \text{ mol Cl}_2}{2 \text{ mole}} \times \frac{22/4 \text{ L}}{1 \text{ mol Cl}_2} = 6/72 \text{ L}$$

۱۹۸. گزینه ۳ درست است.

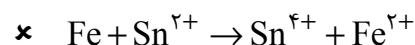

$$1/3 \text{ g Zn} \times \frac{1 \text{ mol Zn}}{65 \text{ g Zn}} \times \frac{1 \text{ mol Cu}^{2+}}{1 \text{ mol Zn}} = 0/02 \text{ mol Cu}^{2+} \text{ مصرفی}$$

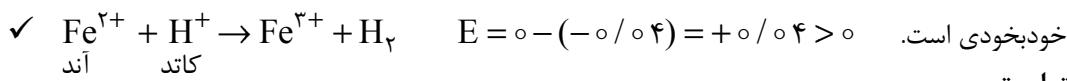
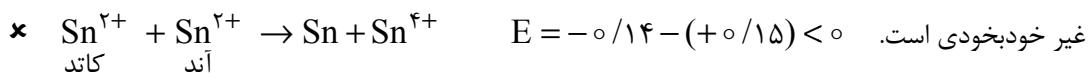
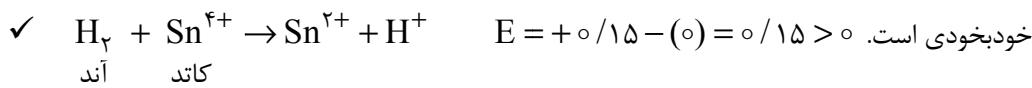
$$100 \text{ mL} \times \frac{1 \text{ mol Cu}^{2+}}{1000 \text{ mL}} = 0/1 \text{ mol Cu}^{2+} \text{ اولیه}$$

$$\text{Cu}^{2+} = 0/1 - 0/02 = 0/08 \text{ mol Cu}^{2+} \text{ تعداد مول باقی مانده}$$

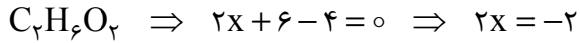
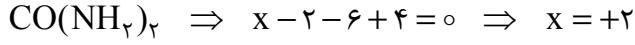
۱۹۹. گزینه ۲ درست است.

در این واکنش هر دو گونه اکسایش یافته است.

۲۰۰. گزینه ۲ درست است.

۲۰۱. گزینه ۲ درست است.

فلز لیتیم کمترین چگالی و کمترین E° را در میان فلزها دارد.

لیتیم فلزی ارزشمند برای ذخیره انرژی الکتریکی است.

۲۰۲. گزینه ۳ درست است.

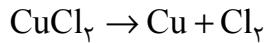
در آبکاری یک قاشق مسی با فلز نقره، تغییر جرم تیغه‌های کاتدی و آندی با هم برابر است.

۲۰۳. گزینه ۴ درست است.

سلول دانز یک سلول الکترولیتی است که در صنعت برای تهیه فلز سدیم طراحی شده است.
افرودن مقداری کلسیم کلرید به سدیم کلرید، دمای ذوب سدیم کلرید را تا حدود 587°C پایین می‌آورد.
۲۰۴. گزینه ۳ درست است.

در قطب آند از میان Cl^- و مولکول‌های آب، گونه‌ای اکسایش می‌باید که E° کمتری داشته باشد، فلز آهن اکسایش یافته و Fe^{2+} تولید می‌شود. در قطب کاتد از میان Na^+ ، گونه‌ای کاهش می‌باید که E° بیشتری داشته باشد، پس مولکول‌های آب کاهش یافته و گاز هیدروژن تولید می‌شود.

۲۰۵. گزینه ۴ درست است.

$$\frac{1}{64} \text{ g Cu} \times \frac{1 \text{ mol Cu}}{64 \text{ g Cu}} \times \frac{1 \text{ mol Cl}_2}{1 \text{ mol Cu}} \times \frac{22400 \text{ mL}}{1 \text{ mol Cl}_2} = 448 \text{ mL} \quad \text{گاز کلر تولید شده}$$

$$672 - 448 = 224 \text{ mL} \quad \text{گاز کلر}$$

برای واکنش برقکافت $2\text{NaCl} \rightarrow 2\text{Na} + \text{Cl}_2$ دو مول الکترون استفاده شده است:

$$224 \text{ mL} \times \frac{1 \text{ mol Cl}_2}{22400 \text{ mL Cl}_2} \times \frac{2 \text{ mol}}{1 \text{ mol Cl}_2} = 0/02 \text{ mol}$$